COCA COLA'NIN GREVDEKİ İŞÇİLERİ, SINIF KARDEŞLERİNE DAYANIŞMA ÖNERİYOR: COCA COLA ÜRÜNLERİNE HAYIR!

ÖZEL SAYI
-1-
ARALIK 1990
FİYATI:
2000 TL.

İŞÇİLERİN SESİ

Zonguldak Maden İşçilerinden Yükselen Ses:
"ATIYONNN... GELİYAAA..."

Bir kömür, bir uzak, bir kara, bir derin,
Ellerin, yeraltında yitmiş kocaman ellerin.

Aylarca çalışırsın, gündeliğin on lira,
Açsın susar kuyular bağıra bağıra.

Zonguldak ağıtı-Dağlarca/1967
(Satılmış Tepe-Mehmet Çavdar anısına)

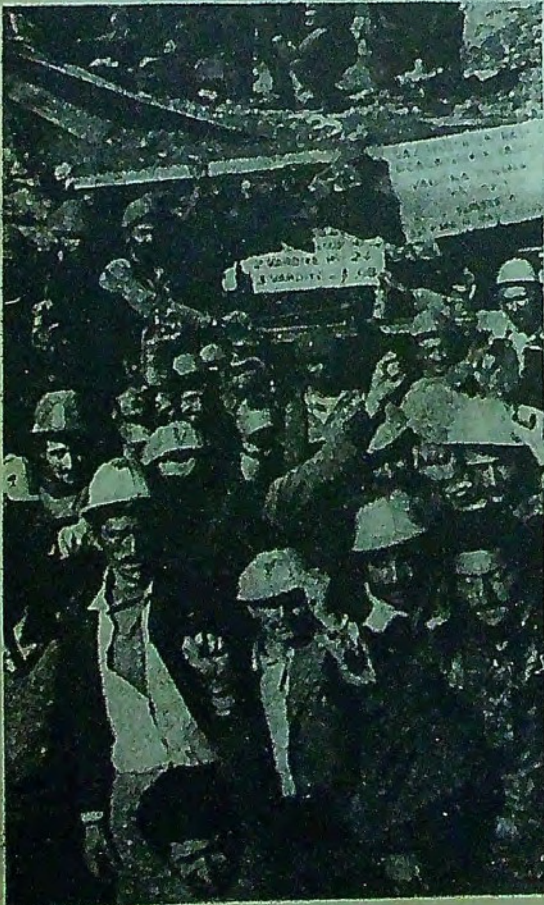

■ **15 yıl 20 dolardan satılan kömürden doğan 4 milyar dolarlık fark kimin cebine girdi?**

■ **" Mümkün olduğu ölçüde kamu kesimi üretime dönük yatırımlara girmeyecek, özel kesimin bu görevi üstlenmesi özendirilecek" ilke ve politikalarını kim tespit etti?**

■ **"Enerji ve sanayi hammadde talebinin ucuz ve güvenli bir şekilde temini" planını yapanlar "ucuzluğu ve güvenliliği" maden işçisini köle gibi çalıştırmayla mı sağlayacaklarını sanıyorlar?**

■ **Özal'ın 6.1.1990'da imzalayıp aldığı raporda " son yirmi yıldır dışarıdan temini zorunlu önemli tesis ve teçhizatın sağlanmaması ve hazırlık işlerinin mekanize edilmemesi ... hazırlıkların zamanında yapılmaması....."nın bildirilmesine karşı, cevap olarak niçin "işyeri kapanır" denmektedir?**

■ **Beşinci 5 yıllık kalkınma planındaki " taşkömürü üretimi bir ana plan uyarınca geliştirilecektir" politikası , altıncı 5 yıllık plandan niçin çıkarıldı ve yerine " taşkömürü aramalarına devam edilecek" kaydı konuldu?**

■ **Dünya taşkömürü fiatı 23-26 dolar iken Türkiye'ye 65-70 dolara ithal edilmesiyle ve ayrıca ton başına 100 bin liranın devlet tarafından karşılanması ile kimler zengin ediliyor?**

■ **Milletvekili maaşlarını 12 milyona , Çankaya'nın giderini 7 milyardan 17 milyara çıkaran, diyanet işleri bütçesine yeni hoca kadrosu için 200 milyon ayıranlar , maden işçilerinin insanca yaşama talebine "hayır" derken kimlere hizmet ediyorlar?**

■ **İktidarların , politik gelecekleri için TTK'da yarattıkları kadrolaşmanın doğurduğu çarpıklığın faturasını maden işçilerinden çıkarmaya hakları yoktur.**

■ **Üretimin duşmesi, maliyetlerin yüksekliği kapitalist sistemden kaynaklanır. Sistemin yükü işçilerin ve halkın sırtına yüklenemez.**

ATIYONN... GELİYAA...

Yıllarca yeraltında duyulan bu sesler günışığına çıkıyor. Ayak başından sallanan dörtlük sarmanın çatal direğin ardından yükselen bu' sesler artık yeryüzünde yükseliyor. Ama bir farkla. Artık atılan grev adımlarıdır, gelen maden işçilerinin grev dalgalarıdır.

Kazmacılar, domuzdamcılar, lağımcılar, tamirciler, taramacılar, çenciler, bantçılar, ajöstörler, tulumbacılar, yolcular, nakliyatçılar, kapakçılar, kapıcılar... "Artık 540 bin liraya köle gibi çalışmak istemiyoruz" diyerek dikildiler ayağa.

Atölye işçileri, demiryolcular, lavuar işçileri, liman işçileri, elektrikçiler..."Artık 450 bin liraya mahkum olmak istemiyoruz" diyorlar.

Ve maden işçileri, işçi sınıfı tarihinde önemli bir dönüm noktası olmaya aday günlerin kapısını zorluyor.

Ve maden işçileri siyasi çalkantılara aday günlerin kapısını aralıyor.

Devamı 2. sayfada

ATTIYONN.. GELİYAAA..

Baştarafı 1. Sayfada

GENEL MADEN-İŞ GREVİN ÖNDERLİĞİNİ YAPIYOR

Zonguldak 1829 yılından bu yana ilkkez sendikalarının önderliğinde bir grev yaşayacak. Bu güne kadar hep devletten yana, işverenlerden yana olan işçi sendikası ilk kez GREV'i örgütlüyor.

Sayısız direnişlerin yaşandığı, işçilerin kurşunlanıp öldürüldüğü Zonguldak bu kez işçi sınıfı tarihinde dönüm noktasının başını çekmeye aday...

İşçiler brüt 2,5 milyon lira istiyorlar. TTK adına Türk Kamu-Sen ise iki yılı dört bölüme ayırarak, kıdem parası da dahil olmak üzere ortalama şu artışları öneriyor:

1. altı ay brüt 420 bin TL/ay
2. altı ay brüt 300 bin TL/ay
3. altı ay brüt 332 bin TL/ay
4. altı ay brüt 414 bin TL/ay

540 bin lira yeraltı, 450 bin lira yerüstü ortalama ücretle çalışan maden işçileriyle alay edercesine bu öneriyi getirenlerin amaçlarını doğru tesbit etmek gerekiyor. Çünkü bir taraftan Zonguldak'ta dört kişilik bir ailenin beslenme giderini aylık 629 bin lira olarak tesbit edenler brüt 870-960 bin liraya çalıştırmayı istiyorsa amaçlarının gizliliğini açığa çıkarmak gerekmektedir. Toplu sözleşme masalarında son anda bu öneriyi getirip tartışma ortamını yokedişlerinin ardındaki oyunları açığa çıkartmak gerekmektedir. Turgut Özal'ın MESS başkanlığını devam ettirerek "Öyle devlet müesseseleri var ki bugün zarar ediyorlar...Bu müesseselerin hepsi kapanır" açıklamaları tehdit olmanın yanı sıra amaçlarının açığa vurulmasıdır. Bu amaçlarını kalkınma planlarında çok daha açık olarak ifade etmektedirler.

DEVLETİN AMACI: UCUZ VE GÜVENLİ ÜRETİM İLKE VE POLİTİKA: KAMU KESİMİ ÜRETİM YATIRIMLARINA GİRMEYECEK. ÖZEL SEKTÖR ÖZENDİRİLECEK.

TTK'nın yani devletin maden işçilerine ve diğer işçilere karşı bu olumsuzluklarının temelinde 12 Eylül politikaları yatmaktadır. Kalkınma planlarının altıncısının 'madencilik' bölümünün 'AMAÇ' maddesinde aynen şöyle yazılıdır:

"Madenlerin etkin bir biçimde ekonomiye kazandırılması, enerji ve sanayi hammadde talebinin ucuz ve güvenli bir şekilde temini... sektörün başlıca amacını teşkil etmektedir."

Bu amacın gerçekleşmesi doğrultusundaki ilke ve politikalar bölümünde de şunlar yazılıdır:

"317- Ekonominin ihtiyacı olan her türlü madencilik ürününün **güvenilir ve en ucuz şekilde**, israfa meydan vermeden sağlanması temel ilkedir. Bu ilke doğrultusunda hertürlü imkandan yararlanılacaktır.

318- Mümkün olduğu ölçüde kamu kesimi üretime dönük yatırımlara girmeyecek, **özel kesimin bu görevi** üstlenmesi özendirelecektir."

Devlet planında yeralan "yatırımlara girmeden" "ucuz ve güvenli" üretim gerçekleşmesi bir tek şekilde sağlanır. O da maden işçilerinin en düşük ücretlerle köle gibi ölümüne çalıştırılması ile olacaktır.

İşte Özal'ın, devleti "baba devlet" olmaktan çıkarmasının anlamı budur. Devlet en ucuza üretecek. Peki bu ucuza üretilen enerji ve madensel hammaddeler kimin için üretilecek? Yıllarca uygulanan bu politikalarla, kimler nasıl zengin edilmektedir?

4 MİLYAR DOLAR KİMİN CEBİNE GİRDİ?

Bu sorunun cevabını çarpıcı bir örnekle yakalamak mümkün: 1965-1980 yılları arasında TTK Demir Çelik fabrikalarına 20-25 dolardan 37,5 milyon ton kok kömüre eşdeğer taşkömürü sattı. Oysa o tarihler arası dünya taşkömür fiyatı 110-100 dolar/ton idi. Tonda 80-85 dolar zarar, tam 15 yıl sürdü. Hiç kimse bu duruma bağırıp çağırmadı. Maden işçilerinin ürettiği değerden 15 yıl boyunca yaklaşık 3,5-4 milyar dolar (bugünkü değeriyle yaklaşık 12 trilyon lira) çalınarak demir çeliklerinkazanlarına akmıştır. Peki oradan nereye akmıştır? Oradan da demir çelik sanayinin patronlarının, tekellerinin kasalarına akmıştır. Buzdolabı, çamaşır makinası, televizyon, otomobil, inşaat demiri, makinalar üreten tekelci sermayenin kasalarına akmıştır. ve 15 yıl boyunca çalanlar ve aracılık yapanlar sustu,şimdi "800 milyar zarar ediyoruz, çok pahalı üretiyoruz, işçilik gideri çok fazla, kömür ithal etsek daha ucuza gelir, işçilerin istekleri karşılanamaz" çığlıkları atıyorlar. Devlet eliyle işçileri sömürerek, halkı soyarak büyüyen özel sektör "ocakları kapatalım, ithalat yapalım" yaygaraları tutturuyor. Yani cumhuriyetin kuruluşundan bu yana devletin varettiği, beslediği patron sınıfı yeni politikalarıyla ya maden ocaklarını devralmanın ya da kömür ithal ederek zengin olmanın peşinde. Bunun için de yine devlet aracılık yapmaktadır.

İTHAL KÖMÜR PEŞİNDE OLANLAR YENİ VURGUNLARA ÇANAK TUTMAKTADIRLAR

Zonguldak Taş Kömürü İşletmeleri'nin 800 milyar lira zarar ettiğini söyleyerek ithal kömür peşine düşenler uluslararası yeni soygunun ortaklarıdırlar. Dünya taş kömürü fiyatının 26-28 dolar/ton olmasına karşın bugüne kadar 65-70 dolar üzerinden alım yapılmıştır. Bu derece büyük alımlarla fiyatın 20-23 dolar düşebileceği ve 15 dolar navlun ödenerek 38-40 dolara maledilebileceği ortadayken, 65-70 dolara ithal edilmesinden doğan aradaki fark kimin adına, nereye yatırılmaktadır? İşçilere çalışmadan ücretlerini bile ödeyebilecekleri söyleyen İshak Alaton bu cömertliğini bilinemeyen hesaptan mı ödeyebilecektir? Yoksa bütün bunlara rağmen madencilik fonundan ton başına 100 bin lira destekleme alınmış olduğunu düşünürsek vurgunun, soygunun büyüklüğü ortaya çıkacaktır. 65-70 dolarlık faturaları gösterek kimseye kandıramayacak olanların Avusturalya ve Güney Afrika kömürlerini dünya üzerinde pazarlayarak emperyalist sömürünün bir parçası olduklarını da saklayamayacaklardır.Zonguldak maden işçilerinin haklı taleplerini zarar gerekçesiyle reddedenler emperyalist sömürünün ortaklarıdırlar.

TTK, ZONGULDAK YATIRIMLARINI KİMLER, NİÇİN ENGELLİYOR.

1985-1990 yılları arasında uygulanan beşinci 5 yıllık kalkınma planının "ilkeler ve politikalar" bölümünün 12. maddesinde "Taşkömürü üretimi bir ana plan uyarınca geliştirelecektir" yazılı. Ama ne var ki ne bu plan uygulanmış ne de yatırım yapılmış. Öyle ki 1989 yılında TTK'nın DPT'den istediği, DPT'nin kırparak kabul ettiği yatırım paralarının ancak %16'sı verilmiş. Verilmeyen bu paralar nerelere kullanılmış, kimlerin cebine, nasıl akıtılmış? Çankaya Köşkü'nün giderini bir kalemde 10 milyar lira arttıranlar milletvekili maaşlarını 12 milyon lira yapanlar, Diyanet İşleri'ne yeni hoca kadrosu açarak 200 milyon ek bütçe ayıranlar, devlet kredileriyle patronları daha zengin edenler, önce kredi verip onunla devlet işyerlerini özelleştirenler Zonguldak için yatırımları neden vermediler, vermiyorlar?

Özal'ın 6.1.1990'da imzalayarak aldığı TTK bilgi raporunun 4. sayfasında şunlar yazılı:

"Son yirmi yıldır dışarıdan temini zorunlu önemli tesis ve teçhizatın sağlanamaması ve hazırlık işlerinin mekanize edilmemiş olmasından dolayı bakir panolar için hazırlıklar yapılamamıştır."

"Kurumumuzun gerekli yatırımları yapabilecek imkana kavuşması ve ilave yeni ocaklar tesis etmesi suretiyle satılabilir üretimi 10-15 yıl içinde maksimum 3,5 milyon tondan 7 milyon ton/yıl'a çıkarmamız mümkün görülmektedir."

Yirmi yıldır havzaya yatırım yapmayanların bugün kalkıp "800 milyar zarar ediyoruz, işçilerin isteklerini bu müessesenin karşılaması mümkün değildir demeye hakları yoktur. Altıncı 5 yıllık kalkınma planındaki üretim plan yatırımından Altıncı 5 yıllık kalkınma planında hiç söz etmeyip sadece "aramalara devam edilecektir" demeleri oynadıkları oyunun büyüklüğünün açık kanıtıdır.

Ocaklar uluslararası madencilik tekellerine Türkiye'yi pazar yapabilmek için kapatılabilecektir, gerekirse uluslararası borçlanmalarla yeniden şekillendirilip pazarlanacaktır. Ama bütün bunların hesabı maden işçilerine çıkarılacaktır, çıkarılmaya çalışılacaktır.

Bütün bunlardan sonra maden işçileri ücret, sosyal hak, iş güvencesi, çalışma düzeni istemlerinin karşısında devletin ekonomik politikalarının bulunduğunu görmek zorundadır. Bu nedenden dolayı **toplu sözleşme mücadelesi İktidarların ekonomi politikalarına karşı bir mücadele olarak sürdürülmek zorundadır.** Taleplerin karşısına zarar ediyoruz diye çıkanlara zararın nedenlerinin hesabını sormak, zararın kaynağı politikalarını kayıtlar altına aldıkları Anayasa, yasa, tüzük, yönetmelik ne varsa tümüne karşı tavır almak ve değiştirilmesini istemek, değiştirilmesi için demokratik hakları kullanmak gerekecektir.

İnsanca yaşamak için girilen mücadelelerin önünü kapama, tıkama doğrultusunda siyasi iktidarın yaptıklarına karşı da tavırlı olmak gerekmektedir. Grev hakkının kullanılmasını, dayanışmanın yaratılmasını engelleyen sendikalar yasasının, grev tüzüğünün, ceza yasalarının değiştirilmesi, kaldırılması mücadelesini toplu sözleşme mücadelesi ile birlikte yürütmek gerekmektedir.

İktidarların ekonomi politikaları sadece işçileri değil toplumun diğer çalışanlarını da hedef almıştır. Emeği ile yaşayan halkın demokratik talepleri ile işçilerin demokratik taleplerinin birleştirilmesi, başarıyı hızlandıracaktır.

İKTİDAR MADEN İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİNİ KIRABİLMEK İÇİN HER YOLU DENEYECEKTİR.

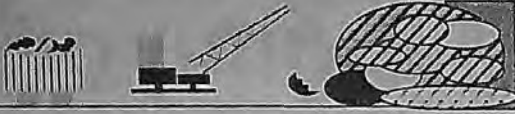
Kendi düzenlerinin (kapitalist düzenin) sonucu doğan zararın yükünü işçilere yüklemek isteyenler, işçilerin mücadelesine karşı her yolu deneyeceklerdir. İşçileri bölmek, grevi ülke ekonomisi veya savaş gerekçesiyle ertelemek, baskı ve tehditlerle grevi kırmak, üretici işçileri farklı ücret önerileri ile grevden kaçırmak, koparmak oyunlarını oynayabileceklerdir, oynayacaklardır.

Hepsinden önemlisi sendikanın yönetimine el koymayı bile deneyebileceklerdir. İngiltere'de iktidarın maden işçilerine kan kusturduğu uygulamaları kendine örnek alabilecek bir iktidarla karşı karşıya olunduğu unutulmamalıdır. İşte bu noktada, maden işçileri, sendikalarına sahip çıkmanın, devletin işçilerin örgütlülüğüne karşı saldırılarında örgütlü güçleriyle sendikalarını korumanın her türlü yolunu bulmalıdırlar.

Maden işçileri siyasi iktidarın oyunlarına karşı durabilmek, saldırılarını göğüsleyebilmek için müessese müessese örgütlü olmalıdırlar. Grev komitelerini en geniş arkadaş kitlesini kucaklayıp diri tutacak, köylüsü esnafı, memuru ile birlikte mücadelenin içine sokacak ve gerektiğinde Ankara'nın kapılarına dayanacak, diğer maden işletmelerindeki sınıf kardeşleriyle bağ kurup ortak adımlar atmayı Türkiye düzeyinde gerçekleştirecek bir çalışmanın içinde olmalıdırlar. Ertelenecek grevin, Yüksek Hakem Kurulu kararlarına mahkum edilmesini reddedecek bir mücadelenin bilinçli örgütlülüğünü yaratmak zorundadırlar.

Grev sendikanın önderliğinde yürümektedir. Ancak sendikanın gerçek anlamda önderlik yapabilmesini sağlamak, maden işçilerinin söz ve karar yetkinliğini kullanması ve mücadeleyi sınıf bilinci içinde yürütmesiyle mümkündür. İşte Grev Komiteleriyle (ki bir anlamda İşyeri Komiteleridir) maden işçileri sendikalarında denetleme ve karar alma yetkisini kullanmalıdırlar. Bu gelecekte, gerçek anlamda bir sınıf sendikası olabilmenin de ilk adımlarını atmak olacaktır.

Şu unutulmamalıdır. Zonguldak grevi sadece maden işçilerinin değil, Türkiye işçi sınıfının mücadelesinin yolunu açabilmenin, işverenlerin ve onların siyasi iktidarının antidemokratik uygulamalarına, sömürü ve soygunlarına karşı başkaldırabilmenin ışıklarını yakmaya adaydır.

Türkiye Demir Madenleri (Divriği ve Hekimhan)
4.5 Milyar TL. zararda (1990 ilk 6 ay)

Türkiye Taşkömürü Kurumu (Zonguldak)
800 Milyar TL. zararda (1990 ilk 6 ay)

Türkiye Demir Çelik İşletmeleri
(İskenderun ve Karabük)
293 Milyar TL. zararda (1990 ilk 6 ay)

DEMİR VE ÇELİĞİ HAM MADDE OLARAK KULLANAN ÖZEL İŞLETMELERDEN BİRKAÇI

Türk Demir Döküm
299 Milyar TL. Net Kar

Alarko Holding
231 Milyar TL. Net Kar

Çelik Halat
231 Milyar TL. Net Kar

Otosan
208 Milyar TL. Net Kar

Arçelik
111 Milyar TL. Net Kar

"Zarar ediyoruz" yaygarası

Cumhuriyet'in ilk yıllarında, yıkılmış darmadağın olmuş ekonomiyi yeniden inşaa etme ve 'ülke kalkınmasında temel olma' niteliği gözetilerek kurulup geliştirilen KAMU İKTİSADİ TEŞEKKÜLLERİ (KİT'ler) "özel sektör gibi kar amacı gütmeyen" kuruluşlar olarak bilinir. Ancak, yıllar boyu sürekli zarar ederek işlerliğini sürdüren KİT'lerin esas işlevi, özel sektöre ucuz hammadde üreterek bu işletmelerin büyük karlar elde etmesini ve büyüyüp gelişmesini sağlamak olmuştur. Bizzat devletin kendisi,KİT'leri, özel sektörü sübvanse etmede önemli bir araç olarak kullanmaktadır. Daha açık bir deyişle devlet, KİT lerde yaptığı yatırımlarla halkın değil özel sektörün yaşamasına ve güçlenmesine hizmet etmektedir. Binlerce işçinin açyoksul çalışarak çıkardığı demir madenleri ve taşkömürü , yine bir KİT olan Demir-Çelik İşletmelerinde (büyük zararlar pahasına) işlendikten sonra, elde edilen mamul hammadde özel sektöre sunulmakta; bu hammaddelerle üretilen beyaz eşya, otomobil, soba gibi tüketim mamulleri piyasaya sürülerek bunların satışından elde edilen karlar özel sektörün kasalarına akmaktadır. Sonuçta Kamu İktisadi Teşekkülleri (yani devletin kurumları) 'ülke kalkınmasında' değil 'özel sektörün kalkınmasında' temel olma işlevini görmektedir.

"Zarar ediyoruz" yaygaraları ile ortalığı karıştıran ve bu yüzden işçinin istediği ücreti veremeyeceğini açıklayan Kamu Kuruluşları (özellikle de Türkiye Taşkömürü Kurumu ve Demir Çelik İşletmeleri) , çalıştırdıkları işçilerin canları pahasına ürettiği milyarlarca liralık değerlerin özel kuruluşlara sağladığı milyarlarca liralık karları gizliyorlar. Tekellerin ve holdinglerin "hayalleri yırtan karlar" elde etmesi uğruna TTK ve DÇİ'lerin zarar etmesine razı olan devlet bu zararları işçiler sözkonusu olunca hatırlıyor. Demir ve taşkömürü madenlerinnde 'zararın artmasından' kaygı duyarak gerekli araç-gereç donanımını sağlamayan devlet, işçinin can güvenliğini hiçe saymakla yetinmiyor , onun bir lokma ekmeğine de göz dikiyor. Maden ve Metal işçileri ekmek mücadelesi verirken bu gerçekleri bilerek davranmalı, mücadelenin ortak yürütülmesinin yollarını yaratmalıdırlar. Başarı buradan geçer.

Linyit İşletmelerinde uyuşmazlık

Soma'da 6 Bin İşçi İş Yavaşlatıyor

Soma SSK Hastanesi önünde "Vizite Eylemi".

Türkiye Kömür İşletmelerine bağlı Çayırhan, Yatağan, Soma, Saray, Orhaneli, Oltu-Balkoyu, Aşkale, Bolu, Tunçbilek, Tavşanlı ve Seyitömer Linyit İşletmelerinde toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine işçiler direniş eylemlerine başladı......

Soma'da kurulu Türkiye Kömür İşletmeleri'nde, Toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine 9 Kasım'da yer altındaki işçiler ocaktan çıkmayarak uyuşmazlığı protesto ettiler. Türkiye Maden İşçileri Sendikası'nın Soma Şube Başkanı Ferit Bengisu'nun ocağa inerek işçileri ikna etmesinden sonra işçiler ocağı terketti. Ertesi günden itibaren ise TKİ'nin tüm işyerlerinde işi yavaşlatma eylemi başlatıldı. Bu eylemin sonucu olarak, üretim büyük ölçüde düştü ve günde ancak 8 araba kömür yüklenebilir hale geldi.

16 Kasım'da ise 5800 işçinin katılımı ile Soma SSK Hastanesi önünde gerçekleştirilen vizite eyleminin sonunda birer günlük rapor alındı.Bu sırada bir konuşma yapan Ferit Bengisu iki aylık sözleşme görüşmelerinde işverenin hiç görüş bildirmediğini, işçinin sabrının taştığını bundan sonra olacakların sorumlusunun masaya oturmayanlar olduğunu söyledi. Yeraltı işçisinin sefer taslarında yiyecek yemek bulunmadığını sözlerine ekleyen Ferit Bengisu konuşmasını şöyle sürdürdü: " Zonguldak'daki 1 trilyon zarar işçilere yüklenmek isteniyor. TKİ'nin zararı işçilerden değil yöneticilerden kaynaklanmaktadır.Zararın bizlere ödetilmemesi gerekmektedir."

Vizite eylemi sırasında SHP milletvekillerinden Erdoğan Yetenç de bir konuşma yaparak işçileri desteklediğini ifade etti . Daha sonra dağılan işçiler, halen işi yavaşlatma eylemini sürdürüyorlar.

GREV BİR SAVAŞ OKULUDUR

İşverenler grev istiyor. Metal, maden, kağıt, tekstil işkollarında sözleşme görüşmeleri uyuşmazlığa girerken, aynı akıbet, önümüzdeki dönem sözleşme süreleri dolacak olan yaklaşık 600 bin işçiyi de bekliyor. İşverenler görüşme masasına oturmayarak, öneri getirmeyerek, ya da kabul edilmesi mümkün olamayacak öneriler üzerinde ısrar ederek sözleşmeleri uyuşmazlığa sürüklüyorlar. Çünkü grev istiyorlar.

Burjuvazi, MESS ve Kamu-Sen'den, ticaret ve sanayi odalarına, esnaf örgütlerinden, Odalar ve Borsalar Birliği'ne dek uzanan bir işveren cephesini inşa etmekle başladı işe.

Basına verilen yemekli toplantılarda işverenlerin haklılığı anlatıldı.

MESS, üyelerine dağıttığı raporlarda 'istenen ücretleri veremeyiz, bunlar çok aşırı talepler' diyerek işverenleri 'uzlaşmaz olmaya' çağırdı.

TİSK tarafından hazırlanan 'İşverenin Eylem Kılavuzu' tüm üyelere dağıtılarak, 'gelişecek işçi hareketlerinin nasıl kırılacağı' yönünde yöntemler, taktikler verildi.

Siyasi iktidarla 'görüş alışverişi' yapılarak, devletin tüm güçlerinin işçiler aleyhine devreye girmesinin yolları arandı.

İşyerlerine 'istediğiniz ücretleri veremeyiz, fabrikayı kapatmak zorunda kalırız' tehtidini taşıyan bilgiler asılarak, işçilerin kararlılıkları bozulmaya çalışıldı.

Yoğun işçi çıkarımıyla işçilerin nabzı ölçülürken, gelecek döneme ilişkin tehdit mesajları verildi.

GREVİNDOĞUŞU

Yaklaşık yüzyıl önceydi...Fransa'nın başkenti Paris'te iş arayan insanlar şehrin "grev" meydanında toplanarak, işçi arayanların gelip kendilerini seçmesini beklerlerdi. Günlerden bir gün işçiler kendi aralarında anlaşarak, işe gitmeme kararı aldılar. Çalışmama özgürlüğünü kullanan işçlerin bu eylemi, toplandıkları meydanın adından dolayı grev olarak anıldı. O tarihten sonra, işçilerin sosyal, ekonomik ve politik nedenlerle toplu halde iş bırakmalarına grev denmeye başlandı.

Her türlü baskı keyfice uygulandı. Önümüzdeki dönem ağırlaştırılacak baskı-sömürü-şiddet politikalarının adımları bugünden atıldı. Tüm bu uygulamalar burjuvazinin önümüzdeki dönem için en,temel ilke olarak belirlediği 'Taviz yok, şiddet var' politikasının altını çiziyordu.

'Tek Şef' Özal (O'na bağlı olarak hükümet) ve burjuvazi, tüm bu planlarını Ortadoğu'da ortaya çıkan, sıcak savaş yönündeki gelişmeler üzerinde şekillendirirken; grevlerin, en ufak hak arayışının, örgütlenmenin yasak olacağı, azgın sömürü, baskı, şiddet politikalarının pervasızca uygulanacağı bir sıcak savaş umuduna dört elle sarıldılar.

İşte, egemenlerin tüm bu 'umutları ve planları'nın bir parçası olarak da işçiler greve sürüklendi, sürükleniyor. Amaç ortada: Bir yandan işçileri greve zorlarken, diğer yandan savaş hali, olağanüstü hal, sıkıyönetim, mili güvenlik kararları, Yüksek Hakem Kurulu, hükümet kararları, grev tüzüğü, kararnamelerle vb. mücadeleyi kırmak. Grev silahının namlusunu işçilere döndürüp, tetiği çekmek.

Şevket Yılmaz işçi sınıfının tepkilerini, mücadele potansiyelini 'erken seçim' aldatmacasının peşine takıp, düzen içi kanallara akıtma hesapları yaparak tarihi görevini yerine getirmeye çalışıyor.

İşverenler bu planları uygulamaya çalışırken, 12 Eylül'ün getirdiği kayıplara, 'Körfez Krizi' kayıplarının da eklenmesiyle yaşayamaz hale gelen işçiler, tahammül sınırını tüketmiş durumda. işçiler 'ekonomik istemlerini elde etmek, nefes alabilmek...' için genel grev umuduna sarılıyor.

Egemenlerin planları içinde önemli bir yere sahip olan Şevket Yılmaz ve Türk-İş ise genel grevin içini boşaltıp, çeşitli işkollarındaki grevlerin birbiri peşisıra gerçekleşmesini (zincirleme grev) 'genel grev' olarak pazarlamaya çalışıyor.

Ancak, egemen sınıfların yaşadıkları ekonomik krize bağlı olarak geliştirdikleri politikalar yüzünden ücret taleplerini karşılamama tavırları, Türk-İş'in tarihi görevini yerine getirmesini zorlaştırıyor. Bu noktada mücadeleyi 'siyasileştirme' aldatmaca

Devamı 6. sayfada

MESS Görüşmeleri: Mızrak Çuvala Sığmıyor!

MESS, Türkiye sanayi burjuvazisinin en saldırgan ve en güçlü örgütüdür. Aynı zamanda Türkiye'nin gündeminde oldukça büyük bir önem taşıyan bir yapılanmadır. Metal işkolunda bir avuç tekelcinin kontrolünde olan MESS, şimdiye kadar yaptıkları ve söyledikleriyle ülkenin kaderinde ve politik gelişmelerinde etkili olmuştur

1976 yılında MESS tarafından tartışmaya sunulan grup sözleşmeleri, 1978 yılında sendikalara dayatılmıştır...Bu gün grup sözleşmelerine yeni biçimler veren MESS, yeni dayatmalarla sendikaları greve zorlamaktadır.

"Sendikal mücadelenin en önemli halkası sayılan metal işkolunda toplu sözleşme görüşmeleri yapılan törenlerle başladı. MESS ve İşçi Sendikaları toplu sözleşmelere ilişkin düşüncelerini açıkladılar...Öz deyimiyle girilen dönem, sınıf ve sınıfın sendikal mücadelesi açısından azımsanmayacak birçok gelişmelerin yaşanacağı ve zengin derslerle dolu olacak özelliktedir. Tüm bunlardan dolayı dönemi "sonbahar savaşları" olarak nitelendirmenin yanlış olmayacağı açıktır." **(İşçilerin Sesi Sy. 20-22 Ağustos 1990)**

Ve savaş, sadece metal işkolunu değil, tüm işkollarını kapsadı... Ortadoğu'da kriz, sıcak savaşa dönüşmeden içerideki savaş, tüm işçileri, işkollarını sardı. Grev ertelemeleriyle işçilere sıkılan kurşun, toplu sözleşme masalarına top olarak düştü...Zamlarla tüm toplumu cendereye aldı...

Gündem; savaş, savaş hali, toplu sözleşme, grev, idamlar, erken seçim vb. Aç televizyonu savaş haberleri, işverenlerin demeçleri, muhalefet partilerinin erken seçim talepleri...Al gazeteleri, yine aynı haberler... Ayrıca televizyondan değişik olarak MESS'in, TİSK'in ve bir kısım köşe yazarlarının işçilerin "aşırı talep"de bulunduğunu beyan eden açıklamaları. Bu açıklamaların yelpazesi; devletin en yüksek noktasında bulunandan, kıyı bir mahalledeki bakkala kadar uzanmaktadır. Dil aynı, mesaj aynı: "İşçiler aşırı talepte bulunuyorlar. Enflasyon yükselir, pahalılık olur, işyerleri kapanır, işçi çıkarımı olur...Biz bunları istemiyoruz, ama işçiler ısrar ederlerse bunlar kaçınılmaz" vb.

Metal işkolunda tüm bunlara ilave olarak üç sendikanın (Otomo-

bil, Çelik, Özdemir-İş) birleşme girişimleri ve sancıları...Sendikal yaşamda önemli bir yeri olacak/olan bu birleşmenin gölgesinde bırakılan toplusözleşmeler...Sendikalar toplu sözleşmeleri gözardı ederken işveren örgütlülükleri (MESS ve TİSK) tüm cephelerden saldırıya geçerek işçilerde ve toplumda bilinç yanılsamasını yaratacak yoğun propagandalarını gündeme getirmiştir. Bu "Eylem broşürü"nden, "Endüstri ilişkilerinde gelişmeler" kitabına ve işyerlerinde ilan edilen kar-zarar çizelgelerinden, işçilerin evlerine gönderilen mektuplara ve toplusözleşme masalarında sendikal yönetimlere verilen brifinglere kadar uzanmaktadır.

TİSK ve MESS tüm çalışmalarını sınıfsal çıkar açısından (yani sorunu sistem ve sistemin pekiştirilmesi olarak) değerlendirirken, bu doğrultuda kendi iç çelişkilerini çözümleyen/hafifleten yeni yöntemler geliştirerek en geniş kesimi kendi çevresinde toplamaya çalışırken, sendikalar, sorunu salt ekonomik açıdan ele alarak işveren örgütselliklerine destek olacak ve/veya tekelci kesimin siyasal temsilcilerinden birinin yanında yer alan bir görünüme düşmektedirler. Sendikalar, girilen bu mücadelenin ekonomik-demokratik bütünselliği içinde -yani demokrasi mücadelesine dönüştürerek- kazanılacağını bilerek, en geniş toplum kesimini yanlarına çekmelidirler. Bu ise; MESS, TİSK ve siyasal iktidarın çarpıtarak sunduğu gerçeklerin doğrusunu ortaya koymalarından geçmektedir...Evet, girilen mücadelede kendi gücümüzü, karşımızdakinin gücünü ve durumunu tanımamız gerekmektedir. Ve tüm gelişmeler işçilere, topluma aktarılmalı, toplu sözleşme süreci, grev, siyasal gelişmeler, mücadele, örgütlenme açısından ele alınarak mücadelenin bilinçlice yürütülmesi ve kazanılması hedeflenmelidir.

Metal işkolunda -işçi sınıfı ve sendikal mücadeledeki önemi açısından- bu belirtilenlerin açımlanması kaçınılmaz olacaktır.

İŞVERENLERİN AKIL HOCASI MESS

İşveren örgütlülükleri içinde kamuoyu tarafından en fazla tanınan MESS'dir. Ki, değişik işkollarında olan işçiler dahi işyerlerinin MESS'e bağlı olup olmadığını sormaktadırlar. Kamuoyu ve işçiler açısından MESS'in tanınmasının nedenlerinin başında Turgut Özal'ın başkanlığını yapmış olması, genel çalışma yaşamına ilişkin getirdiği düzenlemeler, bu düzenlemelerin yasallaşması ve en çetin mücadelelerin bu işkolunda yaşanmış -1976-1978 grevleri- olmasıdır. Kısaca 1959'da kurulan MESS, Türkiye sanayi burjuvazisinin en saldırgan ve en güçlü örgütüdür. Aynı zamanda Türkiye'nin gündeminde oldukça büyük önem taşıyan bir yapılanmadır. Metal işkolunda bir avuç tekelcinin kontrolünde olan MESS, şimdiye kadar yaptıkları ve söyledikleriyle ülkenin kaderinde ve politik gelişmelerinde etkili olmuştur. Ki, 24 Ocak kararlarının baş savunucusudur. 12 Eylül yönetimine akıl hocalığı etmiş, çalışma yaşamına ilişkin tüm önerileri 12 Eylül yönetimi tarafından yasa haline getirilmiştir. Bir başka deyişle, şu anki çalışma yaşamına ilişkin yasaların mimarı MESS'tir.

Tekelci burjuvazinin en genel anlamıyla da sermayenin örgütsel saldırılarının yönlendiricisi ve bizzat örgütleyicisi olan MESS, TİSK'e karşı amansız bir mücadele yürütmüştür. Grup sözleşmelerini dayatan ve uygulayan, "milli" sendika (tek tip sendika, faşist Mussolini, Franko, Pinochet) anlayışını isteyen bir tutumla işçileri daha kolay denetim altına almayı hedefleyen bir politika izlemiştir.

İşte, böyle bir gelişim seyri olan MESS, yine toplumun ve özelde işçi sınıfının gündemine yeni hedefleri ile girmiştir. izlediği politika ve bu politikaya hizmet doğrultusunda tüm araçları devreye sokarak "kuzu postuna bürünmüş kurt" rolünü oynamaktadır.

GRUP SÖZLEŞMELERİ VE MESS...

1976 yılında MESS tarafından tartışılmaya sunulan grup sözleşmeleri, 1978 yılında sendikalara dayatılmıştır. Bu dayatmaya karşı "DGM'yi ezdik, sıra MESS'de" diyerek greve çıkan DİSK'e bağlı Maden-İş sonuçta grup sözleşmelerini kabul ederek ve toplu sözleşmeleri bağıtlayarak grevleri bitirmiştir.

MESS, grup sözleşmelerinin gerekçeleri olarak; işyeri düzeyinde imzalanan sözleşmelerin,

"1. Sendikal enflasyon yarattığı,

2. Bunun sendikal rekabet yarattığı,

3. Sendikal rekabetin ölçüsüz ücret artışlarını yarattığı ve bunun enflasyonu arttırdığı,

4. İşletmelerin bu duruma dayanamayarak kapandığı veya işletmelerin işçi çıkarmalarına neden olarak işsizliği arttırdığı ileri sürülmüştür" **(İşçilerin Sesi Sy. 15 Mayıs-90 'GRUP SÖZLEŞMELERİNE HAYIR'** yazısı)

Oysa grup sözleşmeleri; işyerlerinin özgül konumlarını gözardı eden, özgür toplusözleşme ortamını ortadan kaldıran, tek tip sendikalaşmaya hizmet eden, işçilerin mücadele birliğini bozucu, grev hakkını kısıtlayıcı, ortadan kaldırıcı ve tekelleşmeyi hızlandırıcı bir işlev görmektedir.

1978'de bu hedefler için grup sözleşmelerini dayatan MESS, bugün grup sözleşmelerine yeni biçimler vererek ve yeni dayatmalarla sendikaları greve zorlamaktadır.

Bu dönemde dayatmalar üç ana noktada odaklaşmaktadır:

1. Gruplandırma sistemine yeni bir biçim vermekte,

2. Zamları altı aylık dilimlere dağıtmakta,

3. Sosyal hakları çıplak ücrete dahil etmektedir.

İÇ ÇELİŞKİLERİ TÖRPÜLEMENİN YENİ YOLU

Daha önceki dönemlerde işyerlerini A, B, C diye kategorilendiren MESS, bu dönemde bu kategorilendirmeyi yatay olarak genişletmiştir. Bunun temelinde orta işletmelerin ve/veya holding olmayan işletmelerin eski uygulamaya karşı çıkmaları ve hatta bunu örgütlü bir şekle dönüştürerek MESS'e karşı MESİS'i oluşturmalarıdır. Bu durum MESS tarafından kendisinden kopmaların önüne geçmek için taktiksel olarak gündeme getirilen bir çözümdür.

Belirttiğimiz üzere grup sözleşmeleri tekelleşmeyi hızlandırıcı bir işlev görmektedir. Örneğin, (A) kategorisine Arçelik ve Kefçelik girmektedir. Arçelik, holding bazında düşündüğünden ve finansman, pazar, üretim teknolojisi, artı-değer sömürüsünün boyutu Kefçelik işyerinden üstün olduğundan 100'e evet diyebilmektedir. Ama Kefçelik işyeri ise bu yükü kaldıramamakta. Ve iflas konumuna girmektedir. Bu işletmenin ortadan kalkması ise, tekellerin işine gelmektedir.İşte, MESS'in ortaya çıkmasındaki temel neden budur. MESS bu hoşnutsuzluğu ortadan kaldırmak için (A) kategorisini üçe ayırarak A1, A2, A3 gibi yatayy kategorilendirme getirerek, ekonomik taleplerin işyeri bazındanda değerlendirilmesini taktiksel olarak savunmaktadır. **Bir başka deyişle, kendi iç çatışmasını keskinleştirmemeyi gözetmekte. Aynı zamanda kendisinden kopmaların önüne geçmeyi hedeflemektedir.**

Taktiksel olarak savunmaktadır. Çünkü; uygulanan ekonomik model (ihracata dayalı ekonomi) kendi iç işleyişi gereği tekelleşmeyi hedeflemektedir. Uygulanan ekonomik modelde, banka kuruluşu olmayan, ihracat bağlantısı kuramayan, holdingleşemeyen işletmelerin ortadan kaldırılması kendi işleyişi gereğidir. Bunu çok iyi bilen ve siyasi iktidar ve uluslararası tekellerle iç içe geçen tekeller; diğer işletmeleri kendi içinde tutarak yutmanın daha uygun olacağını düşünmektedirler. Bu bağlamda yeni getirdikleri kategorilendirmeyi taktiksel olarak değerlendirmek gerekmektedir.

Dayatılan ikinci nokta ise; zamların altı aylık dilimler halinde verilmesidir. Zamların altı aylık dilimler önerisi, işçilerin ekonomik hak kaybına uğratmak, artı süreç içinde -işlevsizleştirilen- sendikaları iyice işlevsizleştirmeyi ve sendikasızlaştırmayı kapsamaktadır. Çünkü, altı aylık dilimler işçilerin hem parasal ve alım gücü yönünden hak kaybına uğratmayı hem de yıllık zammın düşük tutulmasını beraberinde getirmektedir. Şu açıktır ki, altı ay önce alınacak zamla altı ay sonra alınacak zam çok farklıdır. Altı ay önce alınan zammın yaşam düzeyi, alım gücü, paranın yıpranma payı ve enflasyona karşı durumu çok farklıdır. Hele günlük zamların uygulandığı bir ülkede bu durum daha boyutlu ve daha aleyhte bir konum yaratmaktadır.

Bu yöntem aynı zamanda, sendikasızlaştırmaya hizmet edecektir. Çünkü, altı aylık dilimler biçimindeki zammın ikinci diliminin devlet tarafından açıklanan enflasyona bağlanması esastır. Siyasi iktidar tarafından açıklanan enflasyon rakamının gerçekleri yansıtmayacağı bilinen bir gerçektir. Bu ise zaten işlevleri sadece toplusözleşme imzalama olarak görülen sendikaların bu işlevlerinin de ortadan kalkmasına ve sendikasızlaştırmaya hizmet etmesi demektir.

Üçüncü dayatma olarak gündeme gelen sosyal hakların çıplak ücrete dahil edelmesidir. Bu konu daha önceleri Sakıp Sabancı tarafından " daha ücret ana ücreti geçmiştir,.buna bir çözüm bulunmalıdır" şeklinde ifade edilerek gündeme getirildi. Geçtiğimiz süreçte değişik işkollarında imzalanan sözleşmelerde bir kısım sosyal haklar çıplak ücrete dahil edilmiştir. Bu uygulamanın süreç içersinde tüm sosyal hakları ortadan kaldırmayı hedeflediği açıktır.

İşte MESS de, değişik ülkelerden örnekler vererek "bizdeki kadar AT'ye bağlı ülkelerde bu tip sosyal hakların olmadığını" dile getirmektedir.

MESS bu kıyaslamayı yaparken bilinçlice yazmadığı gerçekler vardır. Evet! Avrupa ülkelerinde bu kadar çok sosyal hak yok. Ama bu ülkelerde normal bir yaşam sağlayabilecek bir ücret ve işsizlik sigortası var. İşçi işsiz kaldığı sürece belli bir miktarda ücret alabilmekte. İşten atılma yok. Ancak işyerinin ve/veya bölümün kapatılmasında işten çıkarma var. Gelecek korkusu yok. Ama bizde heran aç kalma tehlikesi var. Tedavi olamama gibi bir durum hiç yok. Bizde tedavi olabilmek için engelli barajları (eğer ömrün yeterse) aşman gerekiyor.

Şimdi MESS bunlar da nereden çıktı diyecek. Bu kez de ülkeyi Afrika , Asya, Latin Amerika gibi ülkelerle kıyaslamaya kalkacak. Yani ücret haklarında ve çalışma sisteminde Asyalıyız ama diğer konularda Avrupalıyız. MESS, diğer işveren örgütsellikleri ve devlet hep çifte standart uygulamıştır. Birisi tutmayınca, çevir öte yüzü. Mantık bu.

Normal bir yaşam sürdürecek bir ücret , işsizlik sigortası ve maaşı sağlansın , işten atılmalar , işsizlik-gelecek korkusu kaldırılsın, sağlık hizmetleri çözümlensin, çalışma süresi Avrupa standrtlarına göre düzenlensin...O zaman sosyal hakları çıplak ücrete dahil edelim.Ne dersiniz MESS yetkilileri?

Bunlar olmadan sosyal hakların çıplak ücrete dahil edilmesine ke-

MESS'İN KİTABI GERÇEKLERİ ÇARPITMAYA DAYANAN VE SINIF TAVRINI GÖSTEREN BİR ÖRNEKTİR

MESS; toplu sözleşme dönemlerinde işçileri ve kamuoyunu yanıltmak amacıyla tüm iletişim araçlarını kullanarak yoğun bir propogandaya girmiştir. Bu dönem her zamankinden farklı olarak, tam bir çarpıtmaya dayanan ve bu çarpıtmaların T.Özal ve Y.Akbulut tarafından TV'de topluma doğru gibi sunulması yaşanmaktadır. Ve çarpıtmalar manzumesi " Endüstri ilişkilerinde gelişmeler 1990 " ismi ile yayınlanmıştır. Yakında gazetelerde tam sayfa ilanlarla karşılaşırsak şaşmamak gerekir.

Adı geçen kitap , hem kendi içinde çelişkiler taşımakta hem de bilimsel tanımlamalara , MESS yeni tanımlamalar getirmektedir. Örneğin, MESS tarfından yapılan ücret tanımında " yapılan ödemele-

rin tümü ücrettir, işverence yapılan kesintiler durumu değiştirmez" denilmektedir. (MESS adı geçen yayın sh. 54) Oysa ücret ; işçinin işgücünün karşılığı olarak aldığı nakit paradır. Çünkü, işçinin işgücü karşılığı aldığı para ile harcadığı gücü tekrar kazanmak için yaptığı harcamadır. Bu nedenle yapılan kesintilerin işçiler tarafından kullanılmadığı açık olduğu gibi , SSK'nın primleri işveren tarafından yatırılmadığından SSK'nın iflas eşiğine geldiği bir gerçektir. Diğer kesintilerin de durumu aynıdır. Ki yatırılmış olsalar bile yine işverenler, kesintilerden raha fazlasını teşvik olarak , altyapı yatırımı olarak , vergi bağışıklığı olarak , ihracat kredisi ve genel kredi olarak geri almaktadır. İşte tam bu noktada "yavuz hırsız ev sahibini bastırır" deyiminin MESS'e "cuk" diye oturduğu açıktır. Evet! MESS, " yavuz hırsız " olarak ev sahiplerini (işçileri) bastırmaya çalışıyor. Ama ne yaparsa yapsın gerçeklikleri karartmaya gücü yetmemektedir.

"MIZRAK ÇUVALA SIĞMIYOR"

Yine MESS, ücretlerin erozyona uğramadığını iddia ediyor. Ve diyorki, " ücret erozyonuna yönelik bilgi , istatistik ve yorumların yarlışlığı " söz konusudur. Hesapların yanlış temele dayandırıldığını açıklamak için epey sıkıntı çektikleri açık biçimde görülüyor.

MESS, asgari ücrete, SSK primlerine, ücret ortalamasına , dövize, altına dayalı hesaplamaların yanlış hesaplama olduğunu belirtiyor. Ama neye göre hesaplanması gerektiğini belirtmiyor. Gıda maddeleri (etekmek-peynir-pirinç vb.) , sağlık, konut, ulaşım, eğlence vb. baz alınarak hesaplansın işçi ücretlirinin erozyona uğramadığını (reel olarak düşmediğini) söyleyemez. Evet! MESS reel ücretlerin düşmediğini ispatlayabilmek için neyin ölçü alınıcağını söylemek zorunda. Ve bunu söyleyemiyor. Çünkü biliyor ki, neyi baz alırsa alsın " mızrak cuvala sığmıyor". Sömürünün bu kadar katmerlisinin olduğu -girilmek istenen AT'de- bir ülke daha gösteremezler.

Bir insanını " ar damarı" çatlamasın., Çatladıktan sonra yapmayacağı saçmalık yoktur. "Ar damarı çatlayan" MESS, bu kez AT ülkeleriyle ülkemizi karşılaştırarak işçilerin milli gelirdeki paylarını kıyaslamakta. Ve milli gelirden alınan pay'da işçilerimizin AT ülkelerindeki ülkelerden daha fazla pay aldığını ispatlamaya çalışmaktadır. Dedik ya , " mızrak çuvala sığmıyor".

Maaş ve ücretlerin milli gelirdeki payı AT ülkelerinden biri olan Fransa'da %73, Almanya'da % 73,5 , İspanya'da % 61,5, Danimarka'da % 72,2 ve Yunanistan'da % 50 iken Türkiye'de % 14'dür. Maaş ve ücretlerin milli gelirdeki payları 1979'da % 40 civarında iken 10 yılda % 14'e kadar düşmüştür. Ama aynı 10 yıl içinde işverenler , " hayalleri yırtan karlar elde etmişlerdir. En son Milliyet gazetesinde yayınlanan ve hisseleri İstanbul borsasında işlem gören 98 şirket içinde blunan metal işkolundaki işyerlerinin , dokuz ay önceki karlarının şu anda ne kadar olduğu ve 9 ay öncesine göre yüzdelik artışı aşağıda gösterilmiştir.

İŞYERİ	1989 NET KAR (Milyon)	1990 NET KAR (Milyon)	%
PARSAN	903	9.155	913.84
T.DEMİR DÖKÜM	6.875	27.427	298.94
ALARKO	1.829	6.063	231.49
ÇELİK HALAT	4.186	13.875	231.46
ARÇELİK	73.200	154.800	111.48

Ki, son dönemlerde işyerlerinde kar-zarar bilançoları işyerlerinde asılarak net karın işçilerin ücret taleplerinin karşılanamayacağı not olarak açıklanmaktadır. Bu asılan çizelgelerle işçilerin kendileriyle çelişkiye düşmeleri amaçlanmaktadır. Yanıltmacanın temelinde, gösterilen karın üretilen değer olarak algılanması yatmaktadır. Oysa reklam giderlerinden, yapılan yatırımlara kadar gösterilen giderler üretilen değerden karşılanmaktadır. Net kar olarak gösterilen ise, tüm bu giderlerden (elde edilen artı-değer sömürüsünden karşılandıktan) sonra geriye kalandır. Bu nedenle değerlendirme, elde kalan (net kar ismiyle gösterilen) üzerinden yapılmaması gerekmektedir.

Evet! "Mızrak çuvala sığmıyor". Ne yapılacak? Tüm "iyiniyet çabalarına", tüm "gerçekliklere" rağmen ikna olunmuyorsa, gelsin şiddet, gelsin tehdit, gelsin şantaj. Ne demiş büyüklerimiz "tekdir ile uslanmayanın hakkı kötektir" ve MESS,"tüm bunlara rağmen uslanmıyor, verilenle yetinmiyorsanız işsiz kalacaksınız, sizleri işten atacağız" diyor. Yani köteklenecceksiniz diyor. Resmi işsizlerin sayısını, gizli işsizlerin sayısını, resmi kayıtlara geçmeyen işsizleri açıklamasını başka türlü yorumlamak olanaklı değil...

"TÜRKİYE ÇALIŞILMAYAN SÜRELERE ÖDEME YAPILAN CENNET" DEĞİL, UCUZ İŞGÜCÜ CENNETİ.

MESS, adı geçen kitabında Türkiye'de çalışılmayan sürelere ödeme yapıldığını iddia etmekte, bu doğrultuda da 'cennet' olduğunu belirtmekte. Oysa gerçeklik tam tersi. kİstenmeden de olsa yapılan bazı itiraf/mesajlar bunu açıkça gösteriyor. Örneğin Jak Kamhi "bizim rekabet gücümüzün temeli ucuz işçiliktir" diyor (Milliyet 7.11.90). "Şecaatin arzederken sirkatın söylemek" demek olan bu sözle Jak Kamhi, "AT"ye girmeye çalıştığımız bu günlerde, bu rekabet gücümüzü elde tutmamız, işçilerin taleplerine karşı direnmekle mümkündür. İşçilerin istediğini verirlsek gücümüz kaybederiz. Aman bu ücretleri onlara vermeyelim" demek istiyor. Bir taraftan çizilen "pembe ufuklar" diğer taraftan bu "pembe ufuklar"ın neyin üstünde inşa edildiğini belirten mesaj/itiraflar.

"Çalışılmayan sürelere ödeme yapılan cennet"in, "pembe ufuklar"ın, ucuz işgücü cenneti üzerine yükseldiğini Jak Kamhi kadar özlü ifade etmek pek kimseye nasip olmaz. Lakin burada eksik bırakılan önemli bir nokta da; "pembe ufuklar ve cennet"in yani sömürü sisteminin teröre, şiddete dayanmasıdır. kSistem ve sistemin siyasal iktidarı, terör, şiddet uygulayarak kendini devam ettirebilmektedir. Ve bunu en yetkili ağızlardan ifade etmektedirler. Geçmişte; S. Demirel 24 Ocak kararlarını uygulamaya koyduğunda "bu uygulamalara faşizm dense de bunu yapacağız" diyordu. Şimdi T. Özal; "sistemin raydan çıkmasına kesinlikle müsaade etmeyeceğiz" sözleriyle çok açık biçimde sistemi devam ettirmek doğrultusunda herşeyi uygulayacaklarını, yapacaklarını söylemektedir. Bunun için asmak mı gerekiyor asacağız. İnsan haklarını kaldırmak mı gerekiyor, kaldıracağız. Grevleri yasaklamak mı gerekiyor, yasaklayacağız. Şiddet mi uygulamamız gerekiyor, uygulayacağız" diyor.

Evet. Girilen dönemde işveren cephesinin ve onun siyasal iktidarının içinde bulunduğu durum budur.

ÇELİK-İŞ KAYYUMA VERİLDİ, "BİRLEŞME" BİR BAŞKA BAHARA...

"...Ancak Çelik - İş Genel Kurulu'nun iptali için açılan dava kaybedilir ve sendika kayyuma teslim edilirse birleşmenin gerçekleşmesinin organlarını kaybedeceklerdir. Bu olumsuzluk olayın bir an önce çözülmesini ama Çelik-İş yönetiminin en az zararla birleşmeden çıkmayı hesap etmesini gündeme getiriyor...." (İşçilerin Sesi, sayı 22, BİRLEŞMEYİ BELİRSİZLİĞE SÜRÜKLEMEKTEN METAL İŞÇİLERİ ÇIKARABİLİR başlıklı yazı)

Siyasi iktidar Çelik-İş'den erken davrandı ve Çelik-İş Kayyuma teslim edildi. Birleşme suya düştü ya da belki bir başka bahara kaldı. Çelik-İş'in birleşmeyi gerçekleştirecek bir yöynetimi artık yok. Aynı zamanda Çelik-İş üyesi işçilerini toplu sözleşme masasında "kim temsil edecek?" sorusunun yanıtı da yok. Şimdi gündemde Çelik-İş'e bağlı 4 şubenin ve genel merkezin kongresi var. Bu da 3-4 ayy alacaktır. Bu durumda neler olabilir?

İskenderun Demir-Çelik işçisinin kongre sonucunu etkilemesi ve Metin Türker'in seçilememesi olasılıklardan biridir. Bu durumda birleşme tekrar gündeme getirilir mi yoksa bir daha açılmamak üzere o defter dürülür mü?

Bu arada henüz Çelik-İş'in yeni yönetimi belirlenmezden önce, 31 Aralık'da Demir-Çelik işçilerinin sözleşmesinin yürürlülük süresi dolacak. İşçiler bir süre sözleşmesiz kalacak. (Ki bunun bir örneği daha önce Ereğli Demir-Çelik de yaşandı. İşçiler 3 yıl sözleşmesiz kaldı) Bu zeminde eski MHP'li işçiler Türk-Metal'e gitmek gerektiğini artık daha rahat ve açıktan savunacaklar. MESS ve Türk-Metal ikilisi de Türk-Metal'in imzalayacağı sözleşmeyi teşmil yoluyla demir-çelik işçisine dayatacaklardır.

Demir-Çelik işyerlerinde yaşanacak bu kavganın bir ucunda da Özdemir-İş çatışır mı, barışır mı orası pek de belli olmaz.

Öte yandan oluşan bu yeni ortamda Çelik-İş'e bağlı işyerleri ve şubeler de kendilerini daha rahat hissedeceklerinden sendika pazarlığına girişebileceklerdir. Çelik-İş İzmir şube yöneticisi YAŞAR TORAMAN buna bir örnek.... 28 Ekim'de İzmir'de hem Otomobil-İş'in, hem de MÇP'nin gecesi vardı. Yaşar Toraman gecelerden MÇP'ninkini tercih etti ve Türkeş'in hemen arkasında yerini aldı. Sendikalardan hangisini tercih edeceği ise artık açık değil mi?

Özcesi Çelik-İş üyesi işçilerin durumu oldukça belirsiz. Türk-

Ortadoğu, Savaş Hali, İdamlar, Erken Seçim

İşveren örgütsellikleri ve siyasal iktidarın, toplusözleşme sürecine belli politikalar ve bu politikaların hedeflerini gerçekleştirmek doğrultusundaki yaklaşımı, uyuşmazlıkların temelini teşkil etmektedir. Bunun temelini ise, 24 Ocak kararlarına dayanan 12 Eylül politikaları oluşturmaktadır. Emperyalizmle entegrasyonun (bütünleşmenin) derinleştirilmesi, depolitizasyonun topluma egemen kılınması, örgütsüzlüğün geliştirilmesi ve/veya varolanların işlevsizleştirilmesi, kırıntı şeklinde de olsa varolan demokratik hakların kullandırılmaması, kullanmak isteyenlerin ezilmesi, baskı, tenkil, yıldırma ve ekonomik alanda özelleştirmelerin başarılması vb. uygulanan politikaların temel taşlarıdır. **Siyasal iktidar, Ortadoğu Krizi'ni bu politikaların gerçekleştirilmesi, sivil diktatörlüğün oturtulması, tek şef sistemine geçişin sağlanması doğrultusunda bir zemin olarak değerlendirmektedir.**

Ortadoğu Krizi başgösterdiğinden bu yana siyasal iktidar, ortamı iyice gerginleştirici bir hat izlemekte. İzlenen bu hat, özellikle işçi sınıfına yönelik saldırıyı hedeflemektedir.

Çünkü, işçiler yılların birikimi -ekonomik- hak kayıplarını gidermek için kararlı bir tutum izlemekte. Bu çatışmanın en keskin biçimi ise, maden ve metal işkollarında yaşanmaktadır.

Siyasal iktidar ve MESS, uygulanan ekonomi politikalarını kesinkes oturtma azminde olduklarını göstermekte. Tutulan uyuşmazlık tutanakları ve verilen teklifler (ekonomik boyutta) bu tavrın göstergeleridir. **Bu gergin hat, bir boyutuyla ekonomik politikaların yerleştirilmesini hedeflerken, diğer taraftan sendikalarla işçileri/işçi ile işçiyi çatıştırmayı ve sendikasızlaştırmayı hedeflemektedir.**

Bugün mevcut sendikalar, toplusözleşme sürecini bilinçliliğin arttırılması doğrultusunda ele almamakta. Ve bunun sıkıntısı, içinde bulundukları süreçte ve grev aşamasında baş göstermektedir. İşçinin tüm gelişmelerden haberli kılınmaması, oynanmak istenen oyunların aktarılmaması, siyasi gelişmelerle içinde bulunulan durumun bağlantı ve bütünlüğünün kavratılmaması olumsuzluğun temelinde yatan en önemli etkenlerdir.

Bir "Savaş Hali" ilanının ne sonuçlar doğuracağı ve bu sonuçların sınıfın mücadelesine neler getireceği bugünden beyinlere kazınmalı. Böyle bir durumda alınacak tavrın (mücadele çizgisinin) kaba hatlarıyla da olsa işçilerle birlikte tartışılarak bugünden hazır olunması netleştirilmelidir. Örneğin: "savaş hali"ne dayanarak grevlerin yasaklanması, toplusözleşmelerin YHK'na bağlanması ve tüm demokratik kuruluşlarla birlikte sendikaların kapatılması...Grev aşamasında işçilerin sendikaya karşı "yıllarca aidat ödediniz, grevde sizlere para ödenmiyor...", "sendikadan istifa edin şu kadar zam vereceğiz" vb. kandırmacalarla kışkırtarak sendikasızlaştırmaya yönelik saldırılar...

İktidar tarafından idamların gündeme getirilişi, cezaevlerindeki insanları "rehine" olarak kullanma gayretinin bir sonucudur

Diğer taraftan ise, idamlar tartışmaya açılıyor, yıllardır cezaevlerinde yatan tutuklular "rehine" anlayışıyla toplumla pazarlıkta kullanılmaya çalışılıyor. Amaç; bir yönüyle "sizler bir şey yaparsanız, biz de bu "rehineler"i asarız" tehtidini taşımaktaysa da diğer yönüyle son zamanlarda işlenen M. Aksoy, Ç. Emeç, T. Dursun, B. Üçok cinayetlerinin üstüne gidilmesinin önüne geçerek gündemin değiştirilmesidir. Bu bağlamda da bir pazarlıktır. Ve pazarlık tutmuş, SHP parti meclisi üyesi B. Üçok dosyasını kapatmıştır.

Bununla birlikte "emniyet-polis, asker, özel güvenlik vb güçleri hakkında soruşturma açılabilmesi için İçişleri Bakanlığı'nın olurunun alınması" doğrultusunda bir kanun teklifi tartışmaya sunulmuştur. Bu teklif; işkence yapan, sokak ortasında birini vuran emniyet görevlisine devletin sahip çıkması demektir. Daha açıkçası yasal bir grevde gözcü olan bir işçiyi bir emniyet görevlisi çekip vurabilecektir. Ve bu görevli için soruşturma açılması İçişleri Bakanı'nın iznine tabi olacaktır. Öz olarak bu kanun teklifiyle; **devlet, "işkence yapan, sokak ortasında, grev yerinde, sendikal hak mücadelesi veren kamu çalışanlarını çekip vurana sahip çıkıyorum, çıkacağım" diyor. Ve yine devlet, " Kü.......'da uyguladığım 'olağanüstü hali' ilan etmeden her tarafta uygulayacağım" diyor.**

İŞÇİ SINIFI, FİGÜRAN ROLÜNE DÜŞMEMELİ...

Sistemin siyasal partileri tarafından, gerginleştirilen ortamın ve özellikle işçi sınıfının -toplumsal halk muhalefetinin eksenini oluşturması nedeniyle- kendi siyasal hesapları doğrultusunda kullanılmak isteneceği açıktır. Ki, bu doğrultuda topluma "erken seçim" dayatılmaktadır.

Parlamentonun devreden çıkarılması ve T. Özal'ın tek şefliğini fiili olarak uygulaması, **muhalefet partilerini** (SHP, DYP, DSP, RP, vb.) politika yapamaz konuma düşürmüştür. Ki, muhalefet partileri de uygulanan ekonomi-politikalara alternatif değillerdir. Ve bu sistem içinde alternatif olamazlar. Ama, toplumsal halk muhalefetinin sistem içinde eritilmesi gibi asli görevlerini "her kötülüğün temelinde T. Özal ve ANAP vardır" diyerek yerine getireceklerinden kuşku duyulmamalıdır. "Bu kötülüklerin gitmesi isteniyorsa erken seçim yapılmalıdır" aldatmacasıyla, muhalefeti kendi bünyesinde eritmeyi amaçladıkları açık. **Yükselen işçi hareketliliğini, grevleri, direnişleri erken seçim taleplerinde bir baskı unsuru olarak kullanacaklar. Özcesi, kendi siyasal hesapları doğrultusunda işçi sınıfına figüranlık yaptırmak isteyeceklerdir.**

Türk-İş yönetiminin başı Ş. Yılmaz, "bundan sonra eylemlerimiz hükümeti hedef alacaktır" diyerek muhalefet partilerinin figüranlığına şimdiden hazır -milletvekilliğine de gönüllü- olduğunu beyan etmektedir.

Tüm bu gelişmelere karşılık sorunun, siyasal iktidardan muhalefet partilerine, Türk-İş'ten işveren örgütlülüklerine kadar hepsinin birleştiği tek nokta mücadelenin ekonomik talep noktasında tutulmasıdır. Ve tüm gözlerin, MESS ne vermiş, sendikalar ne istemiş tartışmalarıyla perdelenmesidir.

MÜCADELE, EKONOMİK TALEPTE ODAKLANIRSA İSTENEN ÜCRETLER ELDE EDİLEMEZ!

T. Özal ve siyasi iktidar "ihracata dayanan ekonomik model"i kesinkes yerleştireceğini her vesilede belirtiyor. Bunun bir yönünü özelleştirmeler, uluslararası tekellerle bütünleşme -şirket evlilikleri-, yabancı sermayenin girişini kolaylaştırmak ve çekici kılmak için gerekli yasal düzenlemeler oluştururken, diğer yönününü iç pazarın daraltılması, tüketimin kısılması ve bunların

(Devamı arkada)

Ortadoğu, Savaş hali, İdamlar, Erken seçim

(Baştarafı 5. sayfada)

gerçekleştirilebilmesi doğrultusunda ücretlerin (işçilerde enflasyon, refah payı, memurlarda %15 zam) düşük tutulması, ihracata dayanmayan işletmelerin ortadan kaldırılarak tekelleşmenin hızlandırılması oluşturmaktadır.

Bugün siyasal iktidar, TİSK, MESS hep birlikte ücret zamlarını veremeyiz derken, ekonomi politikaların gereğine uygun davranmaktadır. İhracat bağlantılarını kurmuş, uluslararası tekellerle bütünleşmiş olan, iç piyasaya fazla gereksinmesi olmayan kuruluşların zam talebine karşı sert tavır göstermelerinin dayandığı nokta budur.

Bu durum sermaye kesiminde bir çatışmayı da doğurmaktadır. İç piyasaya fazla gereksinmesi olan, uluslararası tekellerle bütünleşememiş ve ihracata yönelik üretimde bulunmayan kuruluşların uzun süreli bir greve dayanmaları güçtür. Ki, bu kuruluşlar uzun süreli bir grevin kendilerinin bitişi olacağını çok iyi bilmektedirler.

İhracata yönelik üretim yapanlarla, iç piyasaya üretimde bulunan kuruluşlar arasındaki bu çatışmanın nasıl çözümleneceği süreç içinde açığa çıkacaktır. Bugün buna ilişkin olarak; bazı işletme/kuruluşların MESS'ten koparak toplusözleşme bağıtlamalarıyla karşılaşmak olası...Devletin bu işletme/kuruluşlara özendirici -zararlarını karşılama, ihracat kolaylığı temin etme, vurgun yapmalarını sağlama- uygulamaları gündeme getirmesi olası...Yine aynı kuruluşların sınıfsal tavra girerek ve/veya diğer işletmelere bağımlı olmaları nedeniyle tekellerle birlikte hareket etme olasılıklarını söyleyebiliriz.

Tüm gelişmeler değerlendirilerek gerekli taktiksel yöntemler belirlenmelidir. Bugün sendikaların böyle bir hazırlık içinde olduğunu söyleyemiyoruz. Sendikal yönetimler , işçi kitlesinin radikal tavır alışı karşısında geri bir konuma düşmüşlerdir.

Bu geri konuma düşüşü gözlerden saklayabilmek için sorunu ekonomik çembere hapsederek hoşnutsuzluğu sistem içinde çözmeyi amaçlamaktalar. Tam bu noktada, muhalefet partilerinin ağzıyla konuşarak "hedef hükümettir" demekteler. Böylece siyasal gelişmelere karşı geniş işçi kitlelerini "siyaset yapmıyoruz" diyerek hareketsiz bir konuma düşürmekteler.

Oysa, MESS, siyasetin gereğini yapıyor. Sendikalar da siyasetin gereğini yapmaz, çatışmayı salt ücret noktasında odaklaştırırlarsa, mücadeleyi bugünden kaybettiklerini ve talep ettikleri ücretleri dahi alamayacaklarını bilmelidirler.

EKONOMİK HAKLARI ELDE ETMEK DEMOKRASİ MÜCADELESİNE SAHİP ÇIKMAKTAN GEÇER.

Evet. Talep edilen ücretleri alabilmek, ekonomik mücadeleyi demokrasi mücadelesiyle bütünleştirmekle olanaklıdır. Bu ise, emperyalist savaşa, idamlara karşı çıkmak, Anayasa, sendikalar, toplu sözleşme, grev yasalarının kaldırılmasıyla, grev tüzüğünün, olağanüstü hal yasasının uygulatılmamasıyla ve insan hak ve özgürlüklerine sahip çıkılmasıyla mümkündür. Ve tüm bu mücadelelerin bir bütünsellik içinde yürütüldüğünde başarılı olunacağı kavranmalıdır. Özce söylemek gerekirse; demokrasi mücadelesinin ücret mücadelesini kapsadığını, ilerlettiğini, elde etme başarısını arttırdığıdır.

Demokrasi mücadelesi verirken, toplumun diğer dinamik kesimleri olan kamu çalışanları, öğrenci gençlik ve gecekondu halkı ile ortak bir mücadele platformunda birleşmeyi hedeflemek gerekmektedir.

Mücadelenin içeriği kadar, mücadeleye giren kesimlerle de bir bütünlük gösterip/göstermeme başarıyı doğrudan etkilemektedir. Bugün toplumun en dinamik ve (bu aşamada) toplumsal mücadelenin eksenini metal/maden- işçileri oluşturmakta. Bunun yanında kamu çalışanlarının "sendikal hak mücadelesi", öğrenci gençliğin demokratik eğitim özerk üniversite mücadelesi, tarım kesiminin düşük taban fiyatları ve tarımdaki sömürüye karşı mücadelesi, gecekondu halkının çeşitli uygulamalara karşı yükselttiği mücadele diğer dinamik güçlerdir.

Nasıl ki, MESS, kendi iç çelişkilerini -geçici de olsa- çözümlemiş görüntüsü vererek siyasal iktidarı, diğer işveren örgütleri ve tüm esnafı -bakkal, kasap, manav, şoför vb- kendi çevresinde toparlamaya çalışarak saldırıyorsa, işçi sınıfı (özelde metalurji işçileri) da toplumun dinamik güçlerini toparlama göreviyle karşı karşıyadır. İşte, bu bağlamda da ücret mücadelesinin demokratik halk güçleriyle birlikte, demokrasi mücadelesiyle bütünleştirilmesi gerekmektedir.

Bu gün işçi sınıfının en dinamik kesimini oluşturan metal / maden işçileri, toplumun tüm kesimlerini kapsıyan birleşik mücadele hattının hayata geçirilmesinde tarihsel önem taşıyan işlevler yüklenebilirler.

Bir başka deyişle, **demokratik halk güçlerinin birbirlerinin mücadelesine katkıda, destekte bulunmaları, birleşik mücadeleyi yürütmeleri ve bunu başarmaları, mücadelenin başarısı açısından kaçınılmaz bir görevdir.** İşçiler, memurların, öğrencilerin, tarım çalışanlarının, gecekondu halkının mücadelesine omuz vermek, bu dinamik güçler de işçi sınıfına -özelde MESS'e karşı mücadelede metal işçilerine- destek olmak, omuz vermek görevleriyle karşı karşıyadırlar. Bu ise, demokrasi mücadelesi demektir. Sınıfın, diğer toplumsal güçlerin düzen partileri tarafından kendi siyasal hesapları doğrultusunda figüran olarak kullanılmasının önüne geçmektir.

Bu doğrultuda birleşik bir mücadele hattının oluşturulmasında metal işçilerine büyük görevler düşmektedir. Bu görev ise, mücadele platformlarının oluşturulmasında odaklanmaktadır. Demokrasi mücadelesinin ücret mücadelesi, yani özgürlük mücadelesinin ekmek mücadelesiyle bütünleştirilmesi genelde bir mücadele hattının oluşturulmasından geçmektedir. Bu doğrultuda harcanacak çaba/enerji, mücadelenin başarısını belirleyecek bir önemdedir.

METAL İŞÇİLERİ, BİRLEŞİK ÖRGÜTLÜ MÜCADELE İÇİN İLERİ!

Grev Bir Savaş Okuludur

3. sayfadan devam

sıyla 'erken seçim/hükümetin değiştirilmesi'ni gündeme getiren Şevket Yılmaz, gelişecek işçi sınıfı hareketliliğinin egemenleri rahatsız edecek boyutlara girmesini engelleyecek, iflas eden ekonomik politikaların, tıkanan sömürü düzeninin kendisini yeniden üretmesini sağlayacak bir yol açmaya çalışıyor.

İşçiler, burjuvazinin yönelttiği açık savaşı ancak savaşarak kazanabilir. verilecek mücadele, demokrasi mücadelesine bağlı kılınmadıkça, 12 eylül faşizmiyle hesaplaşma niteliğine büründürülmedikçe başarıya ulaşamayacaktır.

İşverenler önümüzdeki dönem için işçi sınıfına açıkça savaş ilan etti. Toplu sözleşme masalarında niyetlerini açığa vuran işverenler, bu savaşı grev alanlarında kazanmayı amaçlıyorlar. İşçi sınıfının grev silahını tersteptirmek istiyorlar.

İşverenler bu savaş hazırlığında hiçbir şeyi eksik bırakmak istemiyorlar, çünkü telaşlılar. '89 Mart-Nisan'ında, '90 1 Mayıs'ında sıcaklığını yakından hissettikleri ateşin bu kez kendilerini yakacağından korkuyorlar. Alevlenmeye hazır koru avuçlarına almaya çalışıyorlar.

İşçi sınıfı, burjuvazinin kendisine yöneltiği bu açık savaşı, ancak savaşarak kazanabilir. Bu savaşta, grev silahının kabzasına özörgütlülükleriyle yapışmalı, hedefi sınıf biliminin ışığıyla belirlemelidir.

Girilecek mücadeleyi ekonomik sınırlara hapsetmek ya da Türk-İş yöneticilerinin insiyatifinde 'erken seçim' çıkmazına sokmak yenilgiyi baştan kabul etmek olacaktır.

Eğer en ufak talebimiz, hareketliliğimiz, gücünü '82 Anayasası'ndan alan yasalarla bastırılıyorsa; yeni yasalar, kararnamelerle baskılar arttırılıyor, devlet terörü meşrulaştırılıyorsa; keyfi gerekçelerle grevler erteleniyor, işten çıkartmalar yaşanıyor, ülkeyi emperyalizme peşkeş çekme uğruna fabrikalar kapatılıyor, satılıyor, yaşanılan sömürü katmerlendiriliyorsa; 1 Mayıs'ın mücadele, birlik, dayanışma günü olarak kutlanması engelleniyorsa, kutlamak isteyenler kurşunlara hedef oluyorsa; halkın yaşamı "Tek Şef" Turgut Özal'ın direktifleriyle boğuluyorsa; haksız bir savaşın kanlı senaryosunda harcanmaya zorlanıyorsak ve tüm bu baskı, sömürü, şiddet çemberi egemen sınıfların '82 Anayasası'yla güvence altına alınıyorsa, mücadele %500-600 ücret zammı talebiyle sınırlı tutulamaz. Verilecek mücadele, demokrasi mücadelesine bağlı kılınmadıkça, siyasi rejimle, 12 Eylül faşizmiyle hesaplaşma niteliğine büründürülmedikçe başarıya ulaşamayacaktır.

Grevleri; işçisiyle, öğrencisiyle, memuruyla, köylüsüyle, küçük esnafıyla...tüm halkın, turkiye'nin grevleri yapmaya götürecek örgütlülükler yaratılmalıdır.

Yaşanacak süreçte işçileri söz, yetki, karar sahibi kılacak, gelişmelerin her noktasına müdahale edebilmelerini sağlayacak İşyeri Komite ve Konseylerini (İşyeri Meclisleri) yaratmak bu savaşı kazanmanın olmazsa olmaz koşullarındandır. Çünkü, bugün bulunduğu her alanda tepkisini, kararlılığını dile getiren, yüksek bir mücadele potansiyelini içinde büyüten işçi sınıfının direncini, kararlılığını kazanımlara taşıyabilmesinin yolu, yaşayacağı süreci kendi karar ve uygulamalarıyla belirleyebilmesinden, her an devrede olabilmesinden geçiyor.

Sendika yönetiminde işçilerin denetimini kurmak ve sendikal işleyişi işçilerin iradesi doğrultusunda gerçekleştirmek bugünün koşullarını gözönüne aldığımızda daha da aciliyet kazanıyor. İşçilerin özgücüyle kurulacak bu örgütlülükler, bugünkü konjonktürde önemli bir yeri olan sendika yönetimlerini işçilerin çizdiği rotaya sokacak, onları gelişmelere doğru önderlik yapmaya zorlayacaktır.

İşyerlerinden başlayarak yaratılacak bu örgütlülükler bölge düzeyinde diğer fabrikalardaki (farklı işkolları da dahil) örgütlülüklerle bütünleşerek, pekiştirilmelidir. Bölge bölge kurulacak bu noktalar il ve ülke düzeyinde yaratılacak örgütlü bir mücadele, dayanışma ağının da temelini oluşturacaktır. İstanbul'da yaşanacak bir grev Zonguldak'taki işçinin grevi olacak, İskenderun'da yaşanan işveren saldırısına tüm işçiler karşılık verebilecektir. Bu sayede dayanışma, birlikte mücadele, sendika yöneticilerinin masabaşı toplantılarına terkedilmemiş olacaktır.

Bu örgütlenme ağı, toplumsal muhalefetin değişik alanlarındaki mücadeleler ve kurulan mücadele platformlarıyla da örgütlü bir birliktelik zemini yakalayacak, tüm bu mücadelelerin işçi sınıfının mücadele potasında buluşturulup, ortak bir direniş hattına oturtulmasını sağlayacaktır.

Böylelikle . grevler öğrencisiyle, işçisiyle, memuruyla, köylüsüyle, küçük esnafıyla, öğretmeniyle, demokratik kitle örgütleriyle...tüm halkın grevi, tüm halkın mücadelesi olacaktır.

Burjuvazinin cephe halindeki saldırıları ancak halkın birlikte ve örgütlü mücadelesiyle kırılabilir.

İçine girilecek zorlu süreç öncesinde ekonomik olarak da hazırlanabilmenin adımları atılmalı, işçilerin dayanma gücünü artıracak ekonomik birikimler yaratılmalıdır.

Dayanışma fonları kurulmalı, küçük esnaf bu dayanışma içine çekilmeli, sendika kasaları üzerinde denetim kurulmalı, emekçiler yaşamı ortaklaştırmalıdır. Grev alanlarında sofra ortak kurulmalı, bir işçinin ihtiyacı diğer işçilerin çabalarıyla karşılanabilmeli, bir işyerinde yaşanan sorunun çözümü bölgedeki diğer fabrikalar (ve bunların oluşturduğu bölgesel örgütlülükler) eliyle çözülebilmelidir.

Türk-İş'in oyunlarına düşmemenin, burjuvazinin açtığı grev savaşını kazanabilmenin, ve yaşanacak olası bir genel grevi doğru rotada yükseltebilmenin tek yolu bu çalışmaları hayata geçirmekten geçiyor.

Burjuvazi, siyasi iktidarıyla; yasalarıyla, devlet kurumlarıyla, örgütlülükleriyle, yayın organlarıyla, tekellerin uzantısı büyük esnafıyla cephe halinde saldırıyor. Emekçi halkın bu süreçte kazanmak için tek yumruk tek yürek olmaktan başka şansı yok.

Mızrak Çuvala Sığmıyor

5. sayfadan devam

Metal ve MESS siyasi iktidarın kendilerine sunduğu bu "huzur ve sükun" ortamından en iyi şekilde yararlanmak için çoktan kolları sıvadılar bile. Türk Metal İskenderun ve Karabük'te birer şube açmakla başladı işe. MESS ise Türk-Metal ile ördükleri sözleşme çorabını demir-çelik işçilerinin başına geçirmekle sürdürecek eylemini.

Toplu sözleşme görüşmelerinin ise artık bütünlüklü olarak sürdürülemeyeceği, "üzüm mü yiyeceğiz bağcıyı mı döveceğiz" diyerek, kendi işçisinin bıyıklarını, saçlarını kesen, gözlerini kör (!) eden Türk Metal'in üzümü MESS'e yedireceği çok açık. 3 sendika da yaratılan bu ortamda sözleşmeyi bir an önce (ne pahasına olursa olsun) imzalamak isteyecektir.

Çelik-İş sözleşmenin bir an önce imzalanmasını isteyecektir. Çünkü, demir-çelik işçisini Türk-Metal'e kaptırmamanın, ayakta tutmanın başka yolunu görmemektedir.

Otomobil-İş ise Çelik-İş'in talebi karşısında sözleşmenin imzalanmasından yana eğilim gösterecektir. Tabanın Türk-Metal'e gitmemesi ve Çelik-İş'i ayakta tutabilmek için sözleşmeyi bir an önce imzalayıp, birleşme çalışmalarını hızlandırmak isteyecektir. Çünkü, Çelik-İş'in başına gelenler eğer birleşme gerçekleşmez ise Ocak istatistiklerinde kendi başına gelecektir.

Ayrıca sözleşmenin imzalanması durumunda Otomobil-İş grevlerin getireceği yükten de kurtulacaktır.

MESS'e bağlı işyeri sayısı en az olan Özdemir-İş ise bu durumda seyirci rolü üstlenecektir. Birleşme sürecinde en kaprisli davranan, bir darılıp bir barışan ve Hak-İş'in kuruluş yıldönümünde ANAP'tan gelen mesaj doğrultusunda birleşmeyle ipleri kesinkes koparan Özdemir-İş siyasi iktidarla olan içiçeliğinin sorumluluğuyla (!) hareket edecektir. Yani süreci birleşmeye öldürücü darbeyi vuracak biçimde ele alacaktır.

MESS İLE "GİZLİ" SÖZLEŞME GÖRÜŞMESİ

21 Kasım günü, 3 sendika başkanının ve MESS temsilcilerinin katıldığı temsilcilere açık bir toplantı yapıldı. Otomobil-İş yöneticileri bu toplantıyıy işçilere duyururken "MESS bizimle görüşmek istiyor" demişlerdi. Bu toplantıda 3 sendika başkanının MESS'le gizli bir toplantı yaptıkları da açığa çıktı. MESS temsilcileri 3 ana konuyu gündeme getirdiler. Gündeme getirilen konular 1- 6 ayda bir zam 2- İşyerlerinin gruplandırmasını 9'a çıkarma 3- Sosyal yardımların ücrete yedirilmesi idi.

MESS yetkililerinin "3 başkan ile daha önce yaptığımız toplantıda bu 3 konuya ilişkin olumlu izlenim yarattıkları için bugün bu toplantı gündeme geldi" demesi üzerine Otomobil-İş yöneticilerinin "hayır biz öyle bir şey söylemedik" şeklindeki itirazı üzerine toplantı kesildi.

Bu olay geride bir çok soru işareti bıraktı. 3 sendika başkanı neden MESS'le gizli bir toplantı yapma gereği duydular? Toplantıda nasıl bir tavır sergilediler ve neden işçilerden gizlediler? Üstelik Otomobil-İş genel temsilciler kurulunda alınan "sözleşme görüşmelerine TİS komisyonu girer" kararı dahi çiğnenerek MESS'le gizlice neden görüşüldü?

Metin Türker - Mehmet Aras ve Celal Özdoğan ilke kararlarına ve Otomobil-İş genel kurul kararına ters düşen gizli toplantının amacını, neler konuşulduğunu açıklamalıdırlar. İşçilerin iradesini hiçe sayma anlamına gelen bu hareketin hesabını işçilere vermelidirler.

Sınıf bilinçli önder işçiler Otomobil-İş genel temsilciler kurulunda aldıkları karara sahip çıkmalıdır. Genel kurul kararları kağıt üstünde bırakılmamalı, hayata geçirilmelidirler.

Dört bir yandan gelen saldırıları defetmenin tek yolu demir-çelik işçisinin direnmesinden geçiyor. MESS'in ve Türk-Metal'in dayatmalarına, siyasi iktidarın saldırılarına direnilmelidir. Hak kaybına uğramamak için, tezgahlanan oyuna sessiz kalmak tarihi bir yanılgı olacağı gibi daha büyük kayıpların da önünü açıcaktır. Telafi etmek belki de olanaksızlaşacaktır. Ama hak kayıpları giderilebilir. Çelik-İş üyesi işçilerin birliği gerçekleştirmesi ve daha önce varılan anlaşmanın şartları korunarak bu birliğin kendi gelecekleri ile ilgili karar vermesi ve gerektiğinde Otomobil-İş'e üye olmaktan bile çekinmemesi gerekir. Saldırıları püskürtmenin başka yolu yoktur.

Demir-Çelik işçisinin kongrede yeni oluşturacağı yönetimin birliği sağlayacak nitelikte olması gereklidir. Birlik çalışmasını engelleyecek bir yönetimi işbaşına getirmek, saldırılara boyun eğmekle eş anlamdadır.

Özellikle Otomobil-İş ve Çelik-İş içindeki devrimci, demokrat, ilerici işçilere şimdi ve her zaman düşen sorumluluk, iyice can yakıcı bir hal aldı. Süreç, süreçteki tavır alış varlıkla yokluğu belirleyecek. Ya Türk-Metal'e gidiş hızlanacak ya da Otomobil-İş'de sağlanacak birlikten sınıf ve kitle sendikasına giden yol açılacak. Ya herro ya merro! Bu işin ortası yok. Kızgın bir sacın üzerinde çıplak ayakla yürümek kadar zor, ekmekten sudan daha gerekli bu görevler yumağı özce, doğru anlayışı ivedilikle örgütlemeyi gerektiriyor.

Mücadele tarihimizden örnekler

Baştarafı 8. sayfada

1980 yılının ilk aylarında yaşanan Tariş Direnişi, Grev olarak değerlenderilememesine rağmen ülkemiz işçi sınıfı tarihinde önemli bir dönüm noktasıdır. Tariş'te yaşanan direniş bütün İzmir'i sarmıştır.

23 gün süren Tariş Direnişi bütün İzmir'in direnişi haline geldi

TARİŞ DİRENİŞİ -1980

Yaklaşık 80 bin üretici ortağı olan Tariş Kooperatifi'ne bağlı, iplik, üzüm, zeytinyağı, kolonya, incir, deterjan gibi alanlarda üretim yapan işletmelerde, fabrika mühendisleri ve genel müdürler bakanlıklar tarafından atanmaktadır. Her iktidar değişikliğinde, Tariş içinde büyük sürgünler yaşanır. 1979 yılındaki seçimlerde, bir anlamıyla 3. MC niteliği taşıyan AP yönetime geldi. Tariş bu iktidar değişikliğinden nasibini alacak, yani bir çok işçi işinden atılacak ve yerine faşist çeteler yerleştirilecekti. Ancak, Tariş işçisi bu kez örgütlüydü. Beklenen yeni saldırılara karşı "Devrimci Eylem Birliği"ni oluşturdular. Bu arada İçişleri Bakanlığı 14 Ocak 1980'de İzmir Valiliği'ne bir yazı göndererek Tariş içinde "sessiz" bir operasyon yapılmasını ve suçluların yakalanmasını istedi. 22 Ocak sabahı panzerlerle sarılan Tariş işyerinde kapılar kırıldı, duvarlar yıkıldı, insanların üzerine kurşunlar yağdı. Bu açık bir savaş ilanıydı sanki. İlk adımda üzüm ve yağ kombinalarından yüzlerce işçi gözaltına alındı. İplik fabrikasında ise görülmedik bir direniş başladı. Barikatlar kuran kadın işçiler polis ve askeri içeri sokmadılar. Derhal durum değerlendirmesi yapan işçiler:

1. Olaylardan polisin sorumlu olduğunun kabul edilmesi,

2. Gözaltına alınan işçilerin bırakılması,

3. İş ve can güvenliklerinin sağlanması talepleri ile fabrikaları terketmeme kararı aldılar. Direniş kısa sürede bütün İzmir'e yayıldı. İşçi mahalleleri olan Çimentepey, Gültepe ve Çiğli'de halk sokaklara döküldü. Bu mahalleleri de kuşatan polise karşı şiddetli bir direniş başladı. Yüzlerce insan yaralandı. Fabrikalarda süren direniş tüm İzmir halkından destek görüyordu. Direnişin 5. gününde DİSK devreye girdi ve işçilere "direnişi bırakın genel grev yapalım" dedi. Tamamen bir aldatmaca olarak gündeme gelen "genel grev" esprisi, işçilerin arasında bölünmeler yarattı. Gece-gündüz süren tartışmalar yapıldı ve sonunda "direniş güçlerinin bölündüğü" belirtilerek 31 Ocak'ta direnişe son verildi. Fabrikalara giren polis yüzlerce işçiyi gözaltına aldı. Tariş Genel Müdürlüğü "fabrikaları bir hafta süre ile kapattığını ve hasar tespiti yaptıracağını" açıkladı. Bu açıklama işçilerce, sokağa atılmaları olarak yorumlandı ve yeniden fabrikaları boşaltmama kararı alındı. Bunun üzerine gazetelere ilan veren Tariş Genel Müdürlüğü "11 günlük kanunsuz direniş sırasında meydana gelen hasarın tesbiti ve üretime devam edilebilmesi için yeniden bir revizyona gidilmesi için çalışmaya bir haftalık ara verdiğini, iş kanununun 17. maddesine ve 274 sayılı yasaya göre işçilerin tümünün iş akitlerinin feshine hakkı olduğunu ancak güvenlik güçleri ile çatışmayan ve kanunsuz eyleme katılmayan işçilerin haklarını koruyacaklarını" duyurdu. Üretime devam etme kararında olan işçiler fabrikayı terketmeyince 7 Şubat günü polis tekrar operasyon düzenledi ve iplik fabrikası dışında tüm üniteleri boşalttı. "Boşaltma" sırasında şiddetli direniş gören polis işçilere taş, sopa ve molotof kokteyllerle saldırarak bütün işçileri gözaltına aldı ve Alsancak Stadyumu'na götürdü. İplik fabrikasındaki direnişe halk da katılmıştı. Esnaf kepenk kapattı ve diğer işyerlerindeki işçiler bir günlük dayanışma grevi yaptılar. Mahallelerde polisle halk arasında çatışmalar sürüyordu. Gültepe'de gözaltına alınan 400 kişinin arasında Gültepe Belediye Başkanı da vardı. Gözaltında ağır işkence gören Belediye Başkanı Aydın Ertan hastahaneye kaldırıldı.

İplik fabrikasında süren direniş 14 Şubat geceyarısı havadan ve karadan sarıldı. 10 bin asker, tanklarıyla helikopterleriyle ve hava indirme komandolarıyla fabrikayı kuşattı. Günlerdir barikatların arkasında direnen işçiler, bu durum karşısında "savaşacağız" kararı aldılar. Kendilerine 5 dakika süre verildiğini duyuran anonsun ardından "ateş" emri geldi ve askerler fabrikaya yaylım ateşi açtı. Tanklar kapılara dayandı ve işçiler elleri elleri başlarının üzerinde tek tek teslim alındı. Böylece 22 Ocak günü başlayan Tariş (ve İzmir) direnişi 14 Şubat gecesi saat 4'te sona erdi.

12 Eylül 1980'den sonra uzun süre grev hakkını kullanamayan işçi sınıfı, yeni dönemin en büyük ilk grevini Netaş'ta gerçekleştirdi. İkinci büyük grev ise İskenderun ve Karabük'te 137 gün süren DÇİ greviydi. Dönemin anti-demokratik uygulamalarına maruz kalan bu grevler işçi sınıfı açısından önemli deneyimlerdir.

NETAŞ GREVİ -1986

12 Eylül sonrası koşullarda "bu yasalarla grev yapılır mı?" tartışmaları sürerken, 1986 yılında gerçekleşen NETAŞ grevi yeni dönemin ilk büyük grevi oldu. 2650 işçiyle yapılacak olan grev öncesinde işveren lokavt ilan etti. 18 Kasım'da tam katılımla başlayan grevin ilk aşamasında, fabrikanın pazarlama bölümü yasal boşluklardan yararlanılarak grev dışı bırakıldı. Grev süresince işçilere uygulanan baskılar dönemin anti-demokratik özelliklerini yansıtması açısından önemlidir. İşyerine mal giriş çıkışının engellenemediği, grev gözcülerinin tüm fonksiyonlarını yoketmek doğrultusunda gözcülerin yanına kimsenin, basının bile yaklaştırılmadığı, fotoğraflarını çeken gazetecilerin filmlerinin alındığı durumlar yaşandı. İşçiler grev boyunca polisin fiili baskısı ile karşı karşıya kaldılar. Grev nedeniyle yapımı yarıda bırakılan PTT telefon santralında 150 kadar kapsam dışı mühendis zorla çalıştırıldı. Boyutları NETAŞ'ı aşan grev ülkenin demokrasi mücadelesi içinde yerini aldı. 93 gün sonunda bitirilen grevin ardından büyük bir işçi kıyımı başladı. İşten atılmalar öyle boyutlara ulaştı ki işyerinde %90 üyesi bulunan Otomobil-İş'in üye oranı %51'in altına düştü

137 gün süren demirçelik grevi çelik işçisinin mücadele tarihinde önemli bir deneyimdir

DEMİRÇELİK GREVİ-1989

8 Aralık 1988'de başlayan toplusözleşme görüşmelerinde işveren temsilcisi MESS, işçilerin bir ton demir alacak kadar ücret istemelerine karşılık %78 oranında zam teklif edince, demir-çelik işçisi grev hazırlığına başladı. 22 Mart 1989 günü greve çıkmayı bekleyen işçilere ilk darbe hükümetten geldi ve grev Bakanlar Kurulu kararıyla ertelendi. İskenderun ve Karabük'te toplam 24 bin işçinin yoğun tepkisiyle karşılanan bu kararın ardından büyük yürüyüşler, işi yavaşlatma, yemek ve servis boykotu gibi eylemler başlatıldı. Çelik işçisinin grevinin ertelenmesinin haksızlık olduğunu ifade eden 7 bin dükkan sahibi Karabük'te kepenk kapattı. Bu arada Çelik-İş sendikasının Danıştaya itiraza hazırlandığı günlerde, muhtemel grevi kırmak kaygısıyla hükümet demir-çelik ithalatında gümrük ve vergiyi kaldırdı. İşi yavaşlatma eylemi sürerken eylemin yolaçtığı günlük zararın 1 milyar liraya ulaştığı açıklanıyordu. İşçinin istediği zam verildiği taktirde ise bunun günlük tutarı sadece 650 milyon lira olacaktı. Ancak işveren bu zammı vermemekte direnmeye devam ederken, hükümet erteleme kararını kaldırmak zorunda kaldı. Grevin 4 Mayıs sabahı 10.400 işçiyle başlamasının ardından bir açıklama yapan dönemin başbakanı Özal, grev nedeniyle bir sıkıntı yaşanmayacağını, çünkü demir ihtiyacının ithalat yoluyla karşılanacağını söylüyordu. Çevre halkın esnafın ve sınıfın desteği ile süren kararlı grev boyunca faşist şube yönetimleri de boş durmuyor, mücadeleyi içten yıkmak için grev kırıcı tutumlarını sürdürüyorlardı. Her türlü olumsuzluğa rağmen grevcilerin mücadelelerinde geri adım atmamaları sonucu, grevin 100. gününde işverenin uğradığı zarar 1.5 trilyona ulaştı. Grevin 125. gününe gelindiğinde Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün sabrı tükeniyor ve Ankara iş mahkemelerinden grevin ihtiyaten durdurulmasını talep ediyordu. Bu arada Çelik-İş şube yönetimlerinin kendileri üzerinde yaptığı hesaplardan habersiz olan işçiler, durdurma kararına karşın grevi sürdüreceklerini belirttiler. Ancak grevin 137. gününde yetkisiz şube yönetimleri ile TDÇİ arasında imzalanan toplusözleşme, işçilerin itirazlarına rağmen yürürlüğe kondu. %248 ücret zammı içeren toplusözleşmede, grevle geçen dört ay için ücret farkı ödenmesi yer almıyordu. Böylece 137 gün süren grev maratonu, sendika genel merkezinin insiyatifsizliği ve şube yönetimlerinin ihanetiyle sona erdiriliyordu.

Sahibi :Çetin Uygur
Yazı İşleri Müdürü: Soner Kızılkaya
Adres: Profesör Kazım İsmail Gürkan Cad.
Hüdaverdi Han 3 / 5 Cağaloğlu İstanbul
Tel: 528 16 73
Basıldığı yer: Serler Matbaası

Mücadele tarihimizden örnekler

60'lı yıllarda işçi sınıfı hareketliliğinin hızle gelişmesiyle birlikte, özellikle, Kavel ve Paşabahçe grevlerinin ardından DİSK'in kurulması gündeme geldi.

KAVEL GREVİ -1963

1963 yılına gelinceye kadar ülkemizde çok sayıda grev yaşanmıştı. Ancak bu grevlerin hemen hepsi kendiliğinden gelişen ve kısa süreli grevlerdi. O dönemde grev ve toplusözleşme hakkından 61 Anayasası'nda sözedilmekle birlikte bu konuda düzenlenmiş başkaca bir yasa yoktu. 1963 yılında, grev ve toplusözleşme hakının yasaca düzenlenmesinden evvel yaşanan Kavel grevi, ülkemiz tarihindeki ilk ciddi grev olarak bilinir. İstanbul İstinye'de kurulu Kavel Kablo Fabrikası'nda çalışan 173 işçi yılbaşı ikramiyelerinin ödenmemesi, ücretlerde yapılan ayarlama, sendikadan çıkmaları için yapılan baskılar ve 4 sendika temsilcisi arkadaşlarının işten atılması üzerine 5 gün sürecek bir oturma grevine başladılar. 5. günün sonunda fabrikaya gelen polis işçileri zorla dışarı çıkarttı ve resmi lokavt ilan edildi. Bunun üzerine işçiler 36 gün sürecek greve başladılar. İşverenin yeni işçi alımı için gazetelere ilan vermesine karşın gece gündüz fabrika önünde bekleyen işçiler memurları içeri sokmadılar. Bu arada polisin çeşitli baskılarına ve tutuklamalarına maruz kalan işçilere pek çok fabrikadan para yardımı ve destekleme eylemi yapıldı. Sonunda işverenin istekleri kabul etmesi üzerine grevi sona erdirdiler. Zafer işçilerin oldu.

70'li yıllarda işçi sınıfı hareketi niteliksel bir sıçrama göstermiş ve özellikle 1976 yılından sonra gerçekleştirilen grevlerde ekonomik taleplerin yanında demokratik talepler ağırlık kazanmıştır. Bu dönemdeki grevlerin önemli bir özelliği siyasi önderliğin oynadığı roldür.

[illegible] süren Hekimhan Grevi işçi sınıfının [illegible] güzel bir örnektir

HEKİMHAN GREVİ-1977

Dönemin politik koşulları içinde, Hekimhan madencileri üzerinde ağır baskılar yaşanmaktaydı. Sendikaya üye olan işçiler sürülüyor, madenleri işleten Bilfer'in patronu Sadullah Bilgin işçilerin üzerine faşistleri göndererek onları yıldırmaya çalışıyordu. Yeraltı Maden-İş'in toplusözleşme yetkisine itiraz eden Bilfer, mahkemeyi kaybettiği halde toplusözleşme çağrısına uymayınca, işçiler grev kararı aldı. 5 Ekim 1977'de başlayan grev oldukça coşkuluydu. Beklenen faşist saldırılara karşı, tüm ihtimaller işçiler tarafından değerlendirildi ve hazırlıklar yapıldı. İlk saldırı 85 grevci işçinin gözaltına alınmasıyla geldi. Ancak bir hafta sonra bırakıldılar. Bilfer patronu Esnaf Kefalet Kooperatifi'ne belediye hoparlöründen yaptırdığı anonsla, esnafın grevi desteklememesi çağrısında bulunuyordu. Buna karşılık işçiler ve köylüler tüm esnafı dolaşarak mücadelelerini kimlere karşı sürdürdüklerini ve küçük esnafın da halk güçlerinin içinde olduğunu anlattılar. Esnaf greve tam destek verdi. Grevci işçilere yiyecek götüren köylüler yollarda polis ve jandarma tarafından durdurularak ellerindeki yiyeceklere el konuyor, ancak bu kez köylüler gece yarılarında dağlardan geçerek yiyecek taşımaya devam ediyorlardı. 10 ay ysüren kararlı grev sonunda, meclisten Madenlerin Devletleştirilmesi Kanunu çıktı. Bunun üzerine işçilere devletleştirmenin ne olduğu anlatıldı. Hükümetin atadığı arabulucu ile birlikte yeniden Bilfer patronu ile görüşmeler başladı. Bakanlık yetikilisi olan arabulucu daha ilk toplantıda ülkenin ekonomik krizinden sözaçtı. İşçiler "ülkenin ekonomik krizinden bizler sorumlu değiliz" biçiminde diretince görüşme çıkmaza girdi. Ve grevin devam etmesi kararı alındı. Grev sürerken bu kez devlet, Bilfer'e 14 Ocak'a dek üretim başlamazsa, Madeni tazminat ödemeksizin devletleştireceğini bildirdi. Çünkü ülkede demire ihtiyaç vardı ve demir Hekimhan'dan geliyordu. Ancak bu sırada, ülkemiz tarihinin kara lekelerinden biri olan Kahramanmaraş katliamı yaşandı. Ve sıkıyönetim ilan edildi. Bunun üzerine Bilfer patronu, silahlı faşist çeteleri madende çalıştırmak için sıkıyönetime dilekçe yazarak can güvenliklerinin sağlanması talebinde bulundu. Durumu değerlendiren Hekimhan halkı, ellerine taş ve sopalar alarak madenlerin önünde beklediler ve üçüncü günün sonunda, madene "çalışmaya" gelen faşistleri madene sokmadılar. Zafer işçilerin oldu. Grevin 16. ayında, 11 Ocak gecesi Bilfer patronu yenilgiyi kabul etti. Ve toplu sözleşme masasına oturacağına dair tutanağı imzaladı.

Hekimhan grevinde zafer yalnızca maden işçilerinin değil ve fakat tüm Hekimhan halkının, esnafın, köylülerindir. 16 ay süren kararlı grev süresinde tüm Hekimhan örnek bir örgütlülük sergilemiştir

Yeni çeltek grevinde ilk kez kendi kendilerini yöneten işçiler işyeri komitelerini başarıyla hayata geçirdiler.

YENİ ÇELTEK GREVİ-1976

Yeni Çeltek Şeker Şirketi patronlarının işçilerin isteklerini kabul etmemesi üzerine Mayıs ayında başlayan grev 23 gün sürdü. Grev süresince güçlü bir işçi-köylü ittifakı yaşandı. Grevin başlamasıyla birlikte çevre köylerden insanlar, öğretmenler, öğrenciler toplu halde işyerine geldiler ve dayanışma gösterdiler. Grev sırasında ilk kez kendi kendilereni yöneten işçiler grev komiteleri kurdular. Komiteler çevre köyleri dolaşarak greve çıkış nedenlerini anlattılar. Grevin emekçi halka karşı değil, Yeni Çeltek Şeker Şirketi patronuna karşı olduğu söylendi. Soygun ve sömürü düzeninden kurtulma mücadelesinin işçiler ve köylülerle birlikte verileceği ve başarının örgütlülükten geçtiği anlatıldı. İşveren, işçilerin isteklerini kabul ettiğini bildirince grev sona erdi. Grev sonrasında işyerine yapılan saldırıda 5 kişi öldü. Ölenlerden birisi, sınıf bilinci taşıyan öncü işçi Ramazan Sevindik idi. Ramazan Sevindik, Yeni Çeltek işçisinin ilk şehidiydi ancak son olmadı.

1978 Temmuzunda 26 gün süren ikinci grevi yaşadı Yeni Çeltek. İlk grevden çok daha coşkulu ve örgütlü geçen ikinci grev sırasında emekçi halk maddi ve manevi her türlü desteği gösterdi. Yeni Çeltek, işyeri komitelerinin ilk kez uygulandığı ve hayata geçtiği yer oldu. Oluşturulan konseyler, toplusözleşmenin taslağının hazırlanmasından, sözleşme görüşmelerinin sürdürülmesi, imzalanması, sözleşmenin uygulanmasına kadar, eğitim çalışmalarından çevre örgütlenmesine kadar her aşamada kendilerine düşen görevleri yerine getirmişlerdir.

Aşkale'de yaşanan grev işverenin kapatılması kararına rağmen üretimi devam ettirmek için gerçekleştirildi

AŞKALE GREVİ-1977

Türkiye Kömür İşletmeleri'ne bağlı Aşkale madeninde 183 işçi çalışmaktaydı. Faşistler, TKİ işverenleri ve sarı sendikalar hep birlikte maden işçilerinin örgütlülüğünü kırmaya çalışıyorlardı. Yeraltı Maden-İş ile toplusözleşmeye oturmayan TKİ işverenleri, Maden Federasyonu ile işkolu düzeyinde sözleşme imzaladı. Aşkale işçileri bunu kabul etmeyerek grev kararı aldı. 67 gün süren Aşkale grevini hükümet durdurarak Yüksek Uzlaştırma Kurulu'na havale etti. Kuruldaki görüşmelerde işçilerin isteklerinin kabul edilmesi ile sözleşme imzalandı. Ancak, imzalanan sözleşmeye uymayan işveren, işçilerin sözleşmeden doğan haklarını vermemeye başladı. Yine işçilerin örgütlü tepkisiyle karşılaşan işveren bu kez "işyeri zarar ediyor" gerekçesiyle işyerini kapattığını ilan etti. Kapatma kararını reddeden işçiler üretime devam ettiler. 7 ay çok ilkel koşullarda üretim yapan işçiler, köy köy dolaşarak direnişlerinin nedenlerini açıkladılar. "Komünistler bizi kömürsüz bırakıyor" propagandasının aksine, bütün Aşkale madencileri gece gündüz madeni terk etmeyerek üretimi aralıksız sürdürdüler. Aşkale halkının ziyaretleriyle güç kazanan işçiler, DİRENİŞ KOMİTELERİ'ni oluşturdular. İlkeleri "hem üretmek, hem yönetmek"ti. TKİ yöneticileri en sonunda yenilgiyi kabul ederek 1978 Mayıs'ında, zaten hiç kapanmamış olan Aşkale Ocağı'nı yeniden üretime açtılar.

1976'da gerçekleştirilen "DGM'ye hayır" kampanyasının izlerinin henüz silinmediği 1978 yılında, MESS 'grup sözleşmeleri'ni dayatınca, "DGM'yi ezdik sıra MESS'de" sloganıyla yola çıkan Maden-İş, MESS'i ezemedi(!)

MADEN-İŞ GREVİ -1978

1976'da DGM'ye karşı yapılan ve başarıyla sonuçlanan siyasi grevden yaklaşık iki yıl sonra toplusözleşme görüşmelerinde MESS'le masaya oturan Maden-İş ilk kez MESS'in grup sözleşmesi dayatmasıyla yüzyüze geldi. "DGM'Yİ EZDİK SIRA MESS'TE" sloganlarının atıldığı bu dönemde, ülke içinde ekonomik bir darboğaz yaşanmaktaydı. Özellikle metal ürünlerinde birikmiş stok fazlası sözkonusuydu ve işverenler stoklarını eritmenin yollarını aramaktaydılar. Bu koşullarda uyuşmazlığa doğru sürüklenen toplusözleşmenin ardından grev bekleniyordu. Ancak MESS erken davranıp lokavt ilan etti. Bu noktada Maden-İş'e düşen görev, lokavta karşı çıkıp üretime devam etmenin koşullarını aramak iken, Maden-İş grev kararı aldı. Oysa lokavtın ardından grev kararı alınması, pratik olarak lokavtı desteklemek yani birikmiş stoklarını eritmeyi hedefleyen MESS'in amaçlarına uygun davranmak demekti. Böylece çıkılan grevin ardından MESS lokavtı uygulamaya koymadı, çünkü buna gerek kalmamıştı. Birkaç ay süren grevin sonunda ise Maden-İş'in imzaladığı sözleşmede, başlangıçta reddedilen 'grup sözleşmesi' kabul edildi ve belirlenen taleplerin altında imzalandı. DGM'yi silindir gibi ezen metal işçileri, sendikaları sayesinde (!) MESS'i ezemedi. (7. Sayfada devam ediyor)

MTA İşçileri Maden Değil Haklarını Arıyor

MTA çalışanlarına işverenin **"temel sondaj ve arama faliyetleri yürütüyoruz. Bu nedenle kar eden bir kuruluş değiliz. İsteklerinize hayır."** demesi GREV kararı alması için yeterliydi.

12 Eylül politikaları MTA işçilerinin karşısına da dikildi. Yıllardır özel sektörün madencilik şirketlerine , kamu kuruluşlarına maden aramaları yürüten, bulunan madensel hammadde kaynaklarının büyük karlarını patronların kasasına aktaran kapitalist düzen " kar etmiyoruz" laflarının arkasına saklanmaktadır.

12 Eylül iktidarlarının politikalarını yürütmek için tehditlerini oluşturan "kapatırız" açıklamaları MTA işçilerine de yöneldi. Şimdi MTA işçileri bu " kar etmiyoruz" yutturmacalarına ve "kapatırız" tehditlerine karşı üretimdeki maden işçileri ile birlikte omuz omuza mücadeleye girdiler. Öğrenerek, işyeri örgütlülüklerini yaratarak, çevre bağlarını kurarak, sendikalarının kararlarını denetleyip kararlara katılarak mücadeleyi başarıya ulaştıracaklardır.

"Kapatırız " tehdidine maruz kalan MTA işçileri haklarını arıyorlar.

GREVDEKİ COCA-COLA İŞÇİLERİNDEN ÇAĞRI:

COCA COLA grevde...GAMAK grevde ...Ve Türkiye'de grevde olan işçi sayısı onbinlerle ifade ediliyor.Sırada Metal işçileri...Yüzbinlerce işçi grev yolunda.Ve savaş hali gündemde. ...Grev ziyaretlerine giden işçiler gözaltında..."Savaşa Hayır" diyen 16 yaşındaki lise öğrencisi tutuklu...Sendikalaşmak isteyen kamu çalışanlarına gözaltı...İdamlar tartışması...Cezaevlerinde açlık grevleri...Ve tekellerin hayale sığmayan karları ve zamlar sağanağı... Sözleşmeler tıkandı...İşverenler-siyasi iktidar saldırıyor, işçiler direniyor! İşverenler toplumu ve işçileri teslim almak, karlarına karlar katmak için saldırıyor.İşçiler normal bir yaşam ve demokratik hakları doğrultusunda direniyor.

Siyasi iktidar ve işveren örgütlülükleri tam bir birlik içinde.Kan ve zulüm üzerine oturttukları sömürü sistemini pekiştirmek için daha fazla kan, daha fazla zulüm uygulayacaklarını ilan ediyorlar.Topluma kanlı gömlek giydirmek istiyorlar.

Ama gömlek dikiş tutmuyor! COCA-COLA GAMAK grevde... Maden, Metal işçileri direnüş hattında...Ve girilen dönem de ne yapılması gerektiğini gösteriyor! Zorlu bir mücadelenin eşiğinde bir kıvılcım, bir ışık, bir umut.GÖREV: kıvılcımları yangınlara, ışıkları aydınlığa çevirmek; umutları yaşam kılmak, bunun gerekleri olan dayanışma ve birleşik mücadeleyi örmek , yükseltmektir. Bu ise; grev yerini şenlik ve yangın yerine çevirmek, grevci işçilerle maddi-manevi dayanışmayı sağlamak, iş-ekmek mücadelesini özgürlük mücadelesiyle birleştirmek/geliştirmek; kısaca ekonomik kavgayı demokrasi kavgasıyla bütünleştirmektir.

COCA-COLA grevi dayanışmanın en somut gösterilebileceği bu özellik taşımaktadır.En basitinden grevdeki COCA-COLA işçilerini desteklemek; iş, ekmek , özgürlük mücadelesinde kolkola olduğumuzu göstermek için COLA ÜRÜNLERİNİ BOYKOT EDELİM.

İŞÇİLERİN EMEKÇİLERİN YAŞAMINI GÜNDEN GÜNE AĞIRLAŞTIRAN MEVCUT POLİTİKALAR,İDAMLAR,EMPERYALİST SAVAŞ VE "SAVAŞ HALİ" UYGULAMALARININ KARŞISINDA GREVCİ İŞÇİLERİN SAFINDA YER ALDIĞIMIZI VE GREVDEKİ COCA-COLA İŞÇİLERİNİ DESTEKLEMEK İÇİN COCA-COLA ÜRÜNLERİNİ BOYKOT ETTİĞİMİZİ KAMUOYUNA DUYURUYOR, DEMOKRASİDEN YANA TÜM KURULUŞ VE KİŞİLERİ COCA-COLA ÜRÜNLERİNİ BOYKOT ETMEYE ÇAĞIRIYORUZ!